

Museum Odense S/I

Overgade 48, 5000 Odense C

Årsrapport 2024

CVR-nr. 39 15 60 40

Indholdsfortegnelse

Oplysninger om Den Selvejende Institutionen.....	2
Ledelsespåtegning	3
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	4
Ledelsesberetning.....	7
Resultatopgørelse	26
Balance	27
Anvendt regnskabspraksis	29
Noter til årsrapporten	31

Oplysninger om Den Selvejende Institutionen

Navn:	Museum Odense S/I Overgade 48, 5000 Odense C
Cvr.nr.	39 15 60 40
Stiftet	1. januar 2018
Hjemstedskommune	Odense Kommune
Regnskabsår	1. januar - 31. december
Hjemmeside	www.museum odense.dk
E-mail	museum@odense.dk
Telefon	65 51 46 01
Bestyrelse	Brian Rønsholdt, formand Signe Jungersted Peter Rahbæk Juel Søren Windell Henrik Thal Jantzen Astrid Helene la Cour Christensen Daniel Ravnholt Jørgensen
Direktion	Henrik Harnow
Revision	EY Godkendt Revisionspartnerselskab Cortex Park Vest 3, 5230 Odense M

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for den selvejende institution Museum Odense S/I for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2024.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 333 af 25. februar 2021 om museer og bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af institutionens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2024 samt af resultatet af institutionens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2024.

Det er endvidere vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i institutionens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og af institutionens finansielle stilling.

Årsrapporten indstilles til bestyrelsens godkendelse.

Odense, den 16. juni 2025

Direktion:

Henrik Harnow
Museumsdirektør

Bestyrelse:

Brian Rønsholdt
Formand

Signe Jungersted

Peter Rahbæk Juel

Astrid Helene la Cour
Christensen

Søren Windell

Henrik Thal Jantzen

Daniel Ravnholt
Jørgensen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til bestyrelsen i Museum Odense S/I

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Museum Odense S/I for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2024, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter, herunder anvendt regnskabspraksis.

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse nr. 333 af 25. februar 2021 om museer mv. og bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturstyrelsen.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, det vil sige udarbejdet i overensstemmelse med ovenstående bekendtgørelser.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 333 af 25. februar 2021 om museer mv. og bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturstyrelsen. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af institutionen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisorers etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Institutionen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse nr. 333 af 25. februar 2021 om museer mv. og bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturstyrelsen medtaget det af bestyrelsen godkendte årsbudget for 2024 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2024. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, det vil sige udarbejdet i overensstemmelse med statens regnskabsregler. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere institutionens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere institutionen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse nr. 333 af 25. februar 2021 om museer mv. og bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturstyrelsen, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse nr. 333 af 25. februar 2021 om museer mv. og bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturstyrelsen, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- ▶ Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- ▶ Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af institutionens interne kontrol.
- ▶ Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- ▶ Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om institutionens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusion er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at institutionen ikke længere kan fortsætte driften.
- ▶ Tager vi stilling til om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til bekendtgørelserne.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelserne. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved driften af virksomheden og forvaltningen af de midler, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. Dette indebærer, at vi vurderer risikoen for, at der er væsentlige regelbrud i de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, eller væsentlige forvaltningsmangler i de systemer og processer, som ledelsen har etableret. På grundlag af risikovurderingen fastlægger vi de afgrænsede emner, som vi skal udføre juridisk-kritisk revision eller forvaltningsrevision af.

Ved en juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed, om de dispositioner, der er omfattet af det udvalgte emne, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved en forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de systemer, processer eller dispositioner, der er omfattet af det udvalgte emne, understøtter skyldige økonomiske hensyn ved driften af virksomheden og forvaltningen af de midler, der er omfattet af årsregnskabet.

Vores revision af hvert udvalgt emne tager sigte på at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis som grundlag for en konklusion med høj grad af sikkerhed om det pågældende emne. Ved en revision kan der ikke opnås fuldstændig sikkerhed for at opdage alle regelbrud eller forvaltningsmangler. Da vi alene har udført juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af de udvalgte emner, kan vi ikke udtale os med sikkerhed om, at der ikke kan være væsentlige regelbrud eller væsentlige forvaltningsmangler på områder, der falder uden for de udvalgte emner. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Odense, den 16. juni 2025

EY Godkendt Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 30 70 02 28

Morten Weber
Statsaut.revisor
mne: 49896

Ledelsesberetning for Museum Odense 2024

Museum Odenses hovedaktiviteter og organisation

Museum Odense er et statsanerkendt museum, der driver en række enkeltmuseer, hhv. H.C. Andersens Hus, Den Fynske Landsby, Carl Nielsen Museet, TID – Museum for Odense, H.C. Andersens Barndomshjem, Carl Nielsens Barndomshjem samt Thriges Kraftcentral (som OPP-samarbejde).

Museum Odense er en selvejende institution, etableret 1. januar 2018. Museets hovedtilskudsgiver og tilsynspligtige er Odense Kommune. Slots- og Kulturstyrelsen er museets anden tilskudsgiver på grundlag af museets statsanerkendelse efter Museumsloven.

Museum Odenses mission blev tilpasset i sammenhæng med arbejdet med en ny vision og strategi for museet i 2022 og lyder nu således:

"Museum Odense skal skabe værdi for det enkelte menneske og for samfundet ved at gøre historien relevant for nutiden. Museum Odense giver gennem indsamling, udforskning og bevaring af kulturarven samt aktiv og inddragende formidling af historien besøgende og brugere indsigt, forståelse og oplevelser med relevans for den enkelte. Museet rækker ud til alle Odenses borgere og turister."

Det overordnede regnskabsresultat for 2024 og ledelsens generelle bemærkninger til regnskabet

Regnskabsresultatet for 2024 viser overordnet set samlede udgifter på 126 mio. kr., heraf afskrivninger på 0,5 mio. kr. og indtægter på 127 mio. kr. og dermed et samlet regnskabsresultat på 1,0 mio. kr. Heraf udgør hensættelser på det arkæologiske område 0,2 mio. kr., hvorefter overskuddet udgør 0,8 mio. kr. Museets egenkapital udgør ultimo 2024 0,9 mio. kr., mens hensættelser/egenkapital på det arkæologiske område udgør 5,6 mio. kr.

Museets positive årsresultat gør det muligt at leve op til den vedtagne finansielle strategi, der bl.a. sætter mål for opbygning af en helt nødvendig, men beskeden egenkapital, som sikrer museet en mere stabil drift.

Forventninger til det kommende år

Den 31. december 2024 blev den nye museumsreform vedtaget efter et langt forløb, hvor Museum Odenses mulige tilskud havde varieret fra beregninger i den første rene, parameterbaserede model til den vedtagne model, der er baseret på et grundtilskud, fire såkaldte incitamentsparametre og endelig et muligt politisk prioriteret tilskud. Det endelige tilskud blev dog først meddelt museet den 20. februar 2025, hvorfor bestyrelsen i september 2024 havde vedtaget et konservativt budget, der ikke indregnede forventninger til reformen.

Bestyrelsen vedtog på mødet den 14. marts 2025 et væsentligt revideret budget for 2025, som giver Museum Odense mulighed for øget markedsføring, flere aktiviteter og ikke mindst for at gennemføre en række investeringer, som museet har skubbet foran sig i en årrække. Det drejer sig bl.a. om nye hjemmesider og om at tilkøbe egen IT-løsning til Museum Odense.

Forventningerne til museets overordnede besøgstal er på samme niveau som for de foregående år, hvor der har været små forbedringer. Såfremt det østasiatiske publikum for alvor viser rejselyst og får mulighed for at rejse, kan det påvirke besøgstallet positivt, især i H.C. Andersens Hus. Desuden er den nye udstilling i H.C. Andersens Hus (åbnet 2 april 2025) vigtig i at understøtte museets attraktionsværdi og både skabe genbesøg og fornyet interesse på et tidspunkt, hvor mange nye museer oplever en afmatning.

Projekter, der har væsentlig økonomisk betydning, omhandler dels Den Fynske Landsbys Fase 2, som forudsætter ret betydelig medfinansiering, og bymuseet TID, hvor der ligeledes er behov for at rejse et mindre, men fortsat væsentligt beløb. Disse midler vil blive søgt i dialog med fonde og på et gennemarbejdet, professionelt grundlag, men kan i sagens natur aldrig forudsættes tilført.

Vision 2026 og Strategi 2024-2026

Vision 2026

Museum Odense er kendt af byens borgere, kultur- og uddannelsesinstitutioner, erhvervsliv og beslutningstagere som byens museum. Museet opleves som en aktiv og visionær kulturinstitution og attraktiv samarbejdspartner.

Museum Odense giver kulturhistorisk indsigt med perspektiv og spiller med høj synlighed og tilstedeværelse i byen en vigtig rolle i at forme Odenses identitet. Museum Odense medvirker til at udvikle Odense til en af Danmarks førende kulturbyer og understøtter dermed bosætning, erhvervsudvikling og turisme.

Museum Odense har udviklet og styrket sine fire museums-brands: H.C. Andersens Hus, TID - Museum for Odense, Carl Nielsen Museet og Den Fynske Landsby med fokus på høj kvalitet i gæsteoplevelsen. Museet har desuden skabt synlighed om et nyt brand - den fremtrædende danske billedhugger Anne Marie Carl-Nielsen.

Museum Odense har opbygget et solidt økonomisk fundament med fokus på udnyttelse af kommercielle muligheder, der sikrer løbende udvikling og investeringer.

Museum Odense har gjort en målbar, synlig og inspirerende indsats for bæredygtighed med afsæt i museets samfundsansvar og FN's verdensmål.

Museum Odense er kendetegnet ved meget høj kvalitet i løsningen af museumsopgaverne, for en høj grad af digitalisering og tilgængelighed samt for fremragende forskning i samarbejde med SDU og samarbejdspartnere i ind- og udland. Museet udmærker sig ved en stærk og tydelig sammenhæng mellem formidling og forskning. Formidlingen er kendetegnet ved både at være nytænkende, engagerende og udfordrende.

Museum Odense er en attraktiv arbejdsplads med god trivsel og et levende, dynamisk arbejdsliv på tværs af organisationen. Museum Odense giver plads til forskellighed og mulighed for opkvalificering og efteruddannelse.

Strategi

De fire brands

Museum Odense skal styrke de fire brands, H.C. Andersens Hus, Den Fynske Landsby, TID og Carl Nielsen Museet, så de hver for sig står klart og tydeligt som selvstændige brands. De fire brands skal udvikles med udgangspunkt i hver sin stærke og klare grundfortælling. Desuden skal Anne Marie Carl-Nielsen udvikles selvstændigt med egen udstilling og museum.

Bæredygtighed

Klimaforandringer og overforbrug af ressourcer er alles problem. Museum Odense skal klart tage sit ansvar på sig gennem certificering og ved egne tiltag sætte et markant aftryk i retning af bæredygtighed

på alle områder, hvor det er muligt. I Den Fynske Landsby sætter museet bæredygtighed i centrum af formidlingen.

Konsolidering

Museum Odense skal skabe et økonomisk og administrativt fundament, der sikrer rolig drift og ro-busthed og skaber udviklingsmidler, der tillader museet at forfølge sin vision. Konsolidering omhandler både økonomi, forbedring og effektivisering af arbejdsgange, digitalisering og automatisering. Det medfører strategiske valg på en række områder som IT, administrative systemer, governance-principper og fokus på at skabe en arbejdsplads med god trivsel og udviklingsmuligheder for Museum Odenses medarbejdere.

Gæsten i centrum

Museum Odense skal sikre, at alle uanset alder føler sig velkomne og inkluderede og møder høj service på de seks museer. Det personlige, positive møde skal stå stærkt i gæstens samlede museumsoplevelse fra start til slut.

Dannelse er demokrati

Museum Odense skal skabe varige indtryk og eftertanke hos museets gæster, uanset om de er unge eller gamle. Historisk viden og nysgerrighed er grundpiller i en aktiv og levende demokratisk samtale. Begge dele er fundamentet under Museum Odense - dele, som vi er stolte af og vedvarende dyrker og styrker.

Bæredygtighed

Arbejdet i bæredygtighedsudvalget har i en årrække, herunder også i 2024, fokuseret på den miljømæssige del af bæredygtigheden. Det har været et bevidst valg, men det betyder ikke, at museet ikke har fokus på andre dele, tværtimod er den sociale bæredygtighed og økonomisk bæredygtighed to andre vigtige områder som museet i stigende grad fokuserer på.

Udvalgets fokus på miljøet har betydet, at Museum Odense præsterer godt på dette område, og i 2024 har en del af udvalgets arbejde bestået i at sikre, at museet opfylder kriterierne i Green Charter, som Museernes Grønne Akademi står bag, og som museet tilsluttede sig i december 2023, samt kriterierne i certificeringerne fra Green Attraction. Udvalgets forperson har deltaget i flere workshops om CO²-regnskaber, hvilket har resulteret i, at museet nu foretager beregninger af dets CO²-udledninger for de såkaldte scope 1 og 2. Herudover har udvalget besluttet, at en måde at tage hul på scope 3 på, er ved at udbede sig CO²-regnskaber fra museets leverandører. Dette arbejde vil blive igangsat i 2025.

I 2023 lykkedes det museet at reducere energiforbruget med 18%. Udvalget vurderede, at det i 2024 ville være muligt med en yderligere reduktion på 5%. Det er lykkedes - trods tidligere ret store forbedringer - at opnå en yderligere reduktion på hele 11%. En del af denne reduktion kan tilskrives deltagelsen i det internationale uddannelsesprogram KI Futures: Getting Climate Control under Control, som blandt andet har fokuseret på at optimere museets klimastyring. I 2024 blev dette arbejde afsluttet, hvilket blev dokumenteret i en rapport og ved en præsentation ved museets konservator Grylle Bech Carstensen på et internationalt webinar.

I forsommeren 2024 blev der afholdt en personaledag for museets medarbejdere med temaet bæredygtighed. Dagen omfattede oplæg fra bæredygtighedsudvalget samt Flemming Bridal, grundlægger og underviser i EarthWize Leadership. Efterfølgende faciliterede Museernes Grønne Akademi en workshop for medarbejderne med det formål at undersøge, hvor langt man kunne nå ved at inddrage medarbejderne i det direkte arbejde. Denne workshop resulterede i en række forslag til forbedringer, som bæredygtighedsudvalget vil arbejde videre med fremover.

I 2024 blev der desuden arbejdet for at opnå Green Attraction-certificering af det sidste af Museum Odenses brand-museer, Carl Nielsen Museet. Arbejdet nåede langt og udvalget indsendte dokumentation før årsskiftet 2024/25 for at leve op til kriterierne for at opnå certificering. Et positivt besøg af en miljøkonsulent fra Green Key sekretariatet i december afsluttede arbejdet for udvalget. I februar 2025 opnåede Carl Nielsen Museet status som Green Attraction.

Bæredygtigheden er højt prioriteret i museet, hvilket også ses i medarbejdernes deltagelse i netværk, seminarer o.l. Museet har således været repræsenteret ved fire forskellige netværksmøder, har deltaget i fire webinarer, tre workshops, og der er afholdt to efteruddannelsesoplæg for medarbejdere og frivillige i DFL. Derudover har museet været repræsenteret ved otte seminarer og konferencer, størstedelen med oplæg. Herudover er museet repræsenteret i en styregruppe til et projekt om Bæredygtig Arkæologi finansieret af Augustinus Fonden, et projekt med Museernes Grønne Akademi som projektejer.

Museum Odense søger løbende at øge indtjeningen i museets butikker med henblik på at styrke museumsdriften og aktiviteterne. Selv om forbrug i princippet skal reduceres, er det et vanskeligt mål for butiksdrift. I stedet har museet arbejdet med at sikre mere bæredygtige produkter i butikkerne, økologi i konsumprodukter og i at følge værdikæden hos museets væsentligste leverandører. Denne skærpelse i tilgangen til butiksdriften fortsætter i 2025.

Endelig – uanset at dette ikke direkte er en del af udvalgets arbejde – har Den Fynske Landsby i 2024 fortsat arbejdet med at skabe Europas første museum for bæredygtighed, cirkulær økonomi og fællesskab. Dette arbejde fortsætter med øget intensitet i 2025 mhp. at opnå ekstern finansiering til en lang række af tiltag og aktiviteter knyttet til museets nye kernefortælling – vor tids mest presserende udfordring.

Udvalget har som afslutning på årets arbejde kort drøftet den fremtidige strategi i lyset af, at der over de seneste tre år er opnået meget store besparelser på museets energiforbrug. Virkningerne af fortsat indsats på dette område vil i sagens natur blive lavere, men skal fortsætte. Derimod drøfter udvalget på sit første møde i 2025 ændring af udvalgets fokus mod verdensmål og den særlige rolle, museer kan spille for en bæredygtighed, herunder social bæredygtighed, i en bredere opfattelse af begrebet. Dette vil i givet fald føre til overvejelser om bemanning og supplering af udvalgets sammensætning.

H.C. Andersens Hus

I 2024 fortsatte det gode mønster fra 2023, og sæsonen forløb roligt og driftsmæssigt stabilt. Museet oplevede sit hidtil bedste år med 197.121 gæster og høj publikumstilfredshed. Den altoverskyggende opgave for H.C. Andersens Hus i 2024 var revitaliseringen og den delvis fornyelse af museets udstillinger.

Som beskrevet i ledelsesberetningen for 2023 modtog museet en generøs bevilling fra A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond til almene Formaal på hele 21 mio. kr. Bevillingen blev givet til videreudvikling og delvis fornyelse af den store udstilling. Vægten i dette projekt har været på at tilføje mere farve og varme, skabe en mere fleksibel og valgfri audioguideløsning, skabe flere tilbud for børn ifølge med voksne og flere grunde til genbesøg. Museet afholdt i sammenhæng hermed to separate EU-udbud, som mandede ud i, at den nye audioguide leveres af det internationalt førende system fra Guide Id, og at det hollandske designfirma Opera fra Amsterdam skulle udvikle den nye udstilling.

Det hollandske firma Guideld, leverer en løsning, som er velkendt og velafprøvet fra en række europæiske og danske museer. Et konsortium af fire hollandske firmaer med Opera Amsterdam i spidsen, Studio Louter, Kloosterboer Decor og Shosho har gennem en stor del af året arbejdet på at skabe den nye udstilling i samarbejde med museets folk. De fire firmaer har hver især en række opgaver fra større og mindre museer i hele verden bag sig. I løbet af 2024 blev konsortiets designforslag udviklet og færdiggjort i samarbejde med museet og A.P. Møller Fondens repræsentanter, materialer blev godkendt og udstillingselementer opbygget i Holland. Fra januar 2025 blev den nye audioguide implementeret i museet og udstillingsopbygningen påbegyndt. A.P. Møller Fonden skal have en stor og varm tak for at skabe denne mulighed for museet, og der skal også her rettes en tak til museets interne team for en stor og dedikeret indsats.

Sideløbende med dette store projekt blev de indledende planer for markeringen af 150-året for H.C. Andersens død i 2025 lagt, og museet modtog en stor bevilling fra H.C. Andersen Fonden til at dække de mangeartede aktiviteter, der indgår i fællestitlen for arrangementet Andersen Forever i tæt samarbejde med Visit Odense.

De vellykkede litteraturarrangementer er fortsat i 2024 efter samme koncept, hvor nutidige forfattere i dialog med en mediator fra museet, H.C. Andersen Centret eller en ekstern faciliterer og interviewer forfatteren omgivet af en gruppe interesserede gæster fungerer virkelig godt og er et nyt tilbud i Odense. Arrangementerne vil kunne udvikles i mange forskellige retninger og fornys med nye vinkler på Andersen og samtidslitteraturen. Teamet arbejder på at udvikle bredere, folkelige koncepter for arrangementer og en del sker i samarbejde med Visit Odense og lokale kulturaktører. Et projekt blev forberedt sammen med H.C. Andersen Paradens Torben Iversen, hvis gratis, guidede ture i H.C. Andersens fodspor er populære over sommeren.

Café Deilig havde endnu et godt år efter den lovende start i 2023. Forpagteren, kokken Malte Dalby Christensen har fortsat udviklingen af stedet, som nu ikke blot er en frokostrestaurant, men byder på brunch, øget udeservering og er udvidet til også at være en aftenrestaurant. Nye tiltag, bl.a. vedr. øget udeservering blev iværksat. Museet og caféen har et tæt og forbilledligt samarbejde. Caféen er blevet opdaget af odenseanerne, som i høj grad også søger den, og over året er der næsten altid spisende gæster. Det er lykkedes forpagteren at skabe en lønsom forretning.

Den store interesse, udenlandske ambassadører viser H.C. Andersen, fortsatte i 2024 med en lang række besøg, som har ført til varige kontakter og drøftelser om kommende samarbejder, bl.a. på udstillingsområdet. I juli besøgte den thailandske prinsesse Maha Shakri Sirindhorn af Thailand museet med hele sit følge på en dag, der samtidig var den travleste i museets historie. Det blev et fint og vellykket besøg, som førte til genbesøg på den thailandske ambassade og at prinsessen igangsatte en indsamling af oversættelser af Andersen til thailandsk, som blev overdraget til museets bibliotek. Også andre ambassader bidrog med H.C. Andersen-oversættelser til deres sprog.

Museet har under udviklingschef Mads Runge påbegyndt et vidtrækkende og strategisk vigtigt arbejde, som vil strække sig over en årrække. Projekterne omhandler internationale samarbejder og særudstillinger og påbegyndelsen af et arbejde, der skal afsøge og forberede en proces for H.C. Andersens mulige status som UNESCO verdensarv.

At H.C. Andersen må betragtes som verdensarv er også tydeligt, når The H.C. Andersen Literature Award uddeles hvert andet år. I år gik prisen til den verdenskendte forfatter Margaret Atwood, som besøgte museet den 27. oktober og fik mulighed for - ganske vist under overværelse af fotografer og TV - at kaste et blik på kildemateriale og genstande i museets samlinger i selskab med seniorforsker Ejnar Askgaard.

I modsætning til 2023 var der i 2024 væsentlige erhvervelser til ansvarsområdet. Den 10. juni kom et ungdomsportræt af H.C. Andersen under hammeren på Bruun-Rasmussens auktioner. Museet bød op til et vist niveau, men måtte i første omgang opgive at erhverve portrættet. Imidlertid nedlagde det danske kulturværdiudvalg forbud mod udførsel, hvorefter Museum Odense med bistand fra Ny Carlsberg Legatet erhvervede portrættet for købsprisen fra auktionen.

På nogenlunde samme tid kom en sjælden genstand, det håndskrevne manuskript til eventyret Den sidste Perle (1856) til salg på en amerikansk net-auktion. Augustinus Fonden stillede en flot garantisum, der tillod museet i givet fald at gå langt i forsøget på at erhverve manuskriptet. Imidlertid lykkedes det museet at erhverve manuskriptet til en uhørt lav pris, som gjorde, at museet kun fik behov for en mindre del af den stillede garantisum. Begge fonde skal have stor tak for at bakke op om museets erhvervelser af dansk kulturarv, der også må betragtes som litterær verdensarv.

Odenses historiske identitet og aktiviteter i byrummet

Museum Odense er til stede i byens rum på mange måder og i mange sammenhænge i løbet af et år, ofte i et tæt samarbejde med Odense Kommune. Museet og kommunen har gennem flere år arbejdet målrettet på at skabe en mere varig og sammenhængende formidling om byens tidlige historie. Odenses

tusindårige historie har tydelige rødder i vikingetiden med lokaliteter og fortællinger, der samlet har et stort potentiale til at brande byen som vikingeby og tiltrække mange både inden- og udenlandske turister, som fascineres af vikingetiden og gerne rejser langt for at opleve den.

Rester af Harald Blåtands vikingeborg Nonnebakken ligger som den eneste i landet midt i selve byen som et stort og væsentligt fortidsminde. I 2022 var forventningen, at det årelange arbejde mellem de fem ringborge for at blive optaget på verdensarvslisten, endelig ville bære frugt. I september 2023 lykkedes det endelig. Nedenfor nævnes blot i korte afsnit de vigtigste af de projekter og opgaver, museet har arbejdet med i bidraget til at realisere i byens rum i 2023

- Vikingeborgen Nonnebakken er odenseansk verdensarv. Året igennem har et hold sammensat af medarbejdere fra Odense Kommune, By- og Kulturforvaltningen og Museum Odense arbejdet på at formulere et omfattende projekt for synliggørelse og formidling af vikingeborgen. Det førte gennem andet halvår til dialog med flere fonde og da året var ved at rinde ud, kunne parterne fejre, at der med generøs bistand fra A.P. Møller Fonden og Augustinus Fonden samt et betydeligt beløb fra Odense Kommune nu kan sættes gang i udbud og forberedelse af det store projekt for synliggørelse - et virkelig betydningsfuldt resultat for synlig historieformidling i byen.
- I sammenhæng med Nonnebakken, men også med selvstændig værdi, har museet arbejdet sammen med Skt. Knuds Kirkes menighedsråd fortsat med at udvikle et projekt, der skal skabe en ny, stærk og synlig fortælling om de meget vigtige relikvier, krypten rummer. Lige nu tyder det på, at parterne kan nå frem til dialog med fonde og ansøgning om realisering af projektet sidst på 2025, muligvis i første halvår af 2026. Krypten udgør national og international kulturarv og historie.
- Skabelsen af en vikeroute der binder de mange nedslag sammen. Vikingeruten består i dag en lydvandring, men også i markedsføringsmæssig og turistmæssig sammenhæng er eksponering af denne historie vigtig. Et team fra bymuseet TID mødes kvartalsvis med Vækst og Turisme under Borgmesterforvaltningen samt og Destination Fyn om udviklingen af Odense som vikingedestination. Flere workshops er gennemført over året.
- Formidlingsprojektet omkring trappen i Eventyrhaven har afventet finansiering, men er også blevet bearbejdet og fået stærkere fokus på at styrke vikingefortællingen. Der afventes mulig finansiering fra eksternt side.
- Byvandring og foredrag i Odense og på hele Fyn er fortsat populære tilbud fra museets medarbejdere og medvirker til at udbrede kendskab til både almen historie, og i nok så høj grad til at fortælle om museets arbejde og ikke mindst arkæologien. Et helt nyt og anderledes format blev gennemført med succes i samarbejde med Odense Letbane, nemlig de såkaldte letbanefortællinger.
- Vandreruten i H.C. Andersens fodspor opfattes fortsat som væsentligt af museet. Det lykkedes ikke at sikre finansiering til at opgradere og sikre fremtiden for en fysisk vandring rundt i Andersens Odense, men projektet opfattes fortsat som vigtigt.
- Kulturens Døgn er overvejende rettet mod de mange forskellige aktører og ildsjæle, som kulturens underskov rummer i Odense. Museum Odense har indgået i flere samarbejder, hvor museets stiller rum og scene til rådighed for byens aktører med oplevelsen af værdi for begge parter.

Den Fynske Landsby

Den Fynske Landsby har i 2024 arbejdet med at understøtte transformationen til et museum for bæredygtighed, fællesskab og cirkulær levevis med historisk perspektiv. I 2023 bevilgede Augustinus Fonden 3 mio. kr. til at understøtte udviklingen, og i det har medført, at en række delprojekter er blevet gennemført i 2024.

Til sæsonens start var der premiere på en ny kortfilm, der sætter stemningen hos gæsterne og åbner deres øjne for en anden museumsoplevelse end den forventede. Filmen, der er produceret i samarbejde med Goodwill Film, er en kunstnerisk film, der bevæger sig i både fortid, nutid og fremtid og efterlader gæsterne med refleksioner og eftertanke.

I maj måned åbnede udstillingen *Bæredygtig fra fortid til fremtid*. Udstillingens otte temaer giver museets gæster konkrete eksempler på bæredygtighed i historien og på, hvordan vi alle kan lade os inspirere af fortiden for at skabe en mere bæredygtig udvikling i fremtiden. Udstillingen er knyttet til elementer i selve landsbyen, hvor man kan opleve samme temaer foldet ud i de historiske omgivelser. I forsommeren kunne de tre første nye undervisningsforløb, som er udarbejdet med støtte fra Augustinus Fondens bevilling, præsenteres. De blev fra starten positivt modtaget af skolerne, og i løbet af 2024 blev der gennemført 38 undervisningsforløb.

Sideløbende med udviklingen af ny undervisningsprofil og nye forløb blev der udarbejdet en større ansøgning til et endnu et projekt med fokus på børn og unge. Projektet *Historie, Håb og Handling* blev i juni 2024 støttet med 2,8 mio. kroner af Nordea Fonden, der dermed understøtter udviklingen af yderligere undervisningsforløb, nye koncepter for formidling til børnefamilier samt etableringen af et ungenetværk.

I foråret 2024 etablerede museet et længe ønsket nyt fritidstilbud til børn, der nu kan *Gå til have* i Den Fynske Landsby. Med fritidstilbuddet får børnene mulighed for at få fingrene i jorden, og de får håndgribelige erfaringer med selvforsyning, økologi og bæredygtighed. *Gå til have* er finansieret af Møllerens Fond for årene 2024-26.

1. juli lancerede Den Fynske Landsby en podwalk med titlen *Fortiden i fremtiden*. Podwalken består af 22 lydbidder, hvor gæsten hører korte samtaler med museets medarbejdere og frivillige, der fortæller om dele af fortidens dagligliv, som vi kan lære af i dag. Samtidig præsenterede museet en podcast, som behandler de samme temaer - bolig, tøj, mad, forbrug og fællesskaber - men med større fokus på hvad fremtiden byder på inden for de fem områder. Podwalk og Podcast blev finansieret af Albani Fonden.

I løbet af åbningssæsonen blev afviklet en række temawEEKENDER og ferier. Temaarrangementerne rummede alle både formidling af historien, mulighed for at prøve noget selv og samtidig et moderne perspektiv, der gør historien relevant i dag. Det sidste skete i mange tilfælde i samarbejde med eksterne deltagere, der bragte viden om nu- og fremtiden inden for det relevante tema.

I 2024 gennemførte Den Fynske Landsby desuden en række kurser: tre kurser i vedligehold af bindingsværk, hønsekursus, surdejskursus, pilefletkursus og dogmestrikkursus. Kursusaktiviteterne er et nyt tiltag, men har vist sig meget populære hos museets gæster, der efterspørger denne mulighed for at få fingre i historien og kunne fordybe sig i en færdighed, de også kan bruge i deres daglige liv.

Sideløbende med ovenstående projekter og aktiviteter er der blevet arbejdet med at gøre driften af Den Fynske Landsby mere bæredygtig, bl.a. gennem regnvandsopsamling til vanding af haver, reparationer i stedet for nyindkøb og brug af genbrugsmøbler ved indretning af lokaler. Desuden er der lagt en større indsats i arbejdet med en stor ansøgning til transformationsprojektets Fase 2. Ansøgningen forventes afsendt i første halvår af 2025.

Året 2024 sluttede af med en særlig gæst, da Hendes Majestæt Dronning Mary besøgte Den Fynske Landsby for at høre om juletraditioner i 1800-tallets bondesamfund og landsbyens bæredygtige principper som del af Kongehusets adventskalender, der kunne ses på kongehusets sociale medier.

De foregående års arbejde med at få statsligt fokus på, at frilandsmuseerne er en økonomisk byrdefuld opgave at løfte, fik desværre ikke udslag i den nye museumsreform.

Anden sæson med landsbyens nye profil blev samlet set en succes, som skal følges af yderligere tiltag for at medføre en mærkbar og langvarig ændring, ligesom der er behov for styrket markedsføring af Den Fynske Landsby i de kommende år.

TID - Museum for Odense

Årets største og mest markante begivenhed var museets transformation den 1. juni 2024, da museet skiftede navn fra Møntergården til TID - Museum for Odense. Meget af forarbejdet er omtalt i 2023 i form af en ny vision og dogmer for museet. Navneskiftet blev fejret ved en stor fest på museet den vigtige dag, som fik karakter af folkefest. På dagen deltog omkring 1200 mennesker, og hele museet var fyldt af aktiviteter og god stemning. Festen afspejlede i høj grad, det som bymuseet kan og fortsat skal udvikles sig til med alt fra graffiti, gøgl, foredrag til udstillinger og meget andet. Sammen med navnet fik TID en ny visuel identitet, som er mere moderne og markant og gør museet synligt. Hele Odense centrum var klædt i bannere med det nye navn. Museet er åbnet ud mod byen og med de nye skilte på museet, lyser TID op i Odense centrum.

Samme dag som navneskiftet åbnede to nye udstillinger. Nonnebakken - Odenses vikingeringborg og MOR!. Nonnebakken - Odenses vikingeringborg er en udstilling, der viser de arkæologiske fund fra Nonnebakken. Det er en lille, men vigtig udstilling, der understøtter vikingebyen og samtidigt tester nye formater i grafik og bæredygtighed. Derudover åbnede særudstillingen MOR!, som er en udstilling, der er baseret på over 80 odenseanske mødres erindringer og genstande fra perioden 1973-1993. Udstillingen er skabt som et dialogisk rum, der inviterer gæsterne til selv at komme med hilsner til deres egen mor, dele deres "morskam" og reflektere over moderne moderskab kontra moderskabet for 30 år siden. Det samlede materiale er en del af et forskningsprojekt om mødre i krisetid.

Til H.C. Andersen Festivalen præsenterede museet i samarbejde med tre kunstnere en musikalsk historieforestilling med titlen "Jeg er en mor". Her kombinerede kunstnerne H.C. Andersens "Historien om en moder", med beretninger fra de Odenseanske mødre og en nutidig mor-fortælling fra den ene af de Odenseanske kvinder, der var med i forestillingen. Forestillingen var et spændende møde mellem fortid og nutid, hvor museets historiske karakteristiske røde bygning Møntergården blev baggrundstæppe for en moderne scenografi og projektioner.

I efteråret 2023 fandt arkæologer og konservatorer fra Museum Odense et sværdfragment med en runeinskrift, der ved nærmere analyse viste sig at være Danmarks ældste runer. Det lille sværd blev udstillet i januar-februar i en lille hurtig særudstilling, som vakte interessen hos en masse gæster. Udstillingen blev både en test af, hvordan museet kan arbejde med hurtige og lette formater og gav samtidig en enestående mulighed for at udstille en genstand samtidig med, at historien rejste verden rundt og var international *breaking news*.

I foråret 2023 modtog museet midler til at udvikle en permanent visning af Anne Marie Carl-Nielsens værker på TID fra Carl Nielsen og Anne Marie Carl-Nielsens Legat. En stor del af årets arbejde er derfor gået med at udvikle den nye udstilling sammen med dygtige samarbejdspartnere, herunder kunsthistoriker Emilie Boe Bierlich, der efterfølgende er blevet ansat som centerleder for AMCN-centeret. Udstillingen kommer til at byde på en enestående oplevelse, der viser Anne Marie Carl-Nielsens værker på en måde, der fremhæver deres suveræne kunstneriske kvaliteter og stadige aktualitet.

Samarbejdet med Odense Kommune og Film Fyn om at styrke Odense som juleby blev udmøntet i den tredje udstilling om årets tv-julekalender *Tinkas juleeventyr* i nært samarbejde med Cosmo Film, der meget generøst stillede en lang række rekvisitter og beklædningsgenstande til rådighed. Udstillingens design lagde vægt på leg og interaktion, hvor rekvisitter og kostumer fungerede som en del af scenografien. Den øgede mulighed for leg var en stor succes, hvilket blandt andet kom til udtryk i at gæsternes tid i udstillingen blev øget betydeligt, og der var en stigning i salg af årskort fra TID på 200 i udstillingsperioden.

Jf. omtalen under besøgstal, fik Møntergården i 2023 bekræftet, at besøgstallet i udstillinger gårdrum og Børnenes Baggård er langt større end det, billetsalget afspejler. I 2024 gav et enormt besøgstal på godt 125.000 i museets gårdrum et glimt af det potentiale, temaet arbejder med at forløse i det nye museum TID.

Carl Nielsen Museet

Det nye Carl Nielsen Museum åbnede med fornem støtte fra Carl Nielsen og Anne Marie Carl-Nielsens Legat ved en sand folkefest med næsten 700 gæster den 2. juni 2023. Det nye museum modtog i 2023 fremragende anmeldelser, bl.a. i *Politiken*, der spurgte: *Hvordan udstiller man musik? Sådan!* P2-programmet Aftryk tildelte prisen for *Årets mest overraskende museumsbesøg* til det nye museum.

I 2024 modtog museet endnu en fornem og denne gang international pris, nemlig den prestigefyldte *Michelletti*-pris, der uddeles af *Det Europæiske Museumsakademi* til det bedste europæiske museum indenfor storytelling. I motiveringen udtalte dommerne bl.a., at der er tale om et virkelig banebrydende museum, der opnår sit erklærede mål om at bruge musikkens universelle sprog som et værktøj til at ud-danne den besøgende uden skræmmende tekst og gentagelser. Prismodtagelsen blev fejret ved et stort åbent hus-arrangement med bl.a. tematiserede rundvisninger for børn og voksne.

I slutningen af 2024 blev Carl Nielsen Museet nomineret til en anden stor pris, nemlig *European Museum of the Year Award*. Afgørelsen i denne konkurrence falder maj 2025 i Białystok i Polen.

Museet har i 2024 indgået en formel samarbejdsaftale med Syddansk Musikkonservatorium og styrket samarbejdet med Odense Symfoniorkester. Dette er vigtige trædesten mod at gøre Carl Nielsen Museet til en central aktør i det dynamiske musiske område i den østlige del af Odenses centrum. Samarbejdet med konservatoriet er mundet ud i konceptet *Mærk Musikken Live*, hvor studerende fra konservatoriet flere gange over året afholder gratis koncerter i museet og dermed er med til at gøre museet til en mere levende musikalsk institution. Samarbejdet med symfoniorkestret har resulteret i billetfællesskab, fælles markedsføring mv. Museet har desuden ekstra åbent i forbindelse med koncerter i Koncerthuset.

I det hele taget arbejdes der bredt på, at nye målgrupper inviteres ind i Carl Nielsen Museets spændende univers, og bl.a. spiller nyudviklede undervisningsforløb for folkeskolen en rolle her.

Den musikalske vandrerrute Carl Nielsens Camino blev i sin færdigudbyggede form indviet i 2024 og ud-gør sammen med Carl Nielsens Barndomshjem et vigtigt supplement til oplevelsen i museet. Caminoen løber over strækning på alt 110 km og strækker sig fra Odense til barndomshjemmet i Nørre Lyndelse og videre til Sydfyn. Caminoen er udviklet af Tine Louise Kortermund med faglig sparring fra Carl Nielsen Museet.

Anne Marie Carl-Nielsen

Museets bestyrelse vedtog allerede med strategien i 2022 et fokus på Danmarks mest kendte, kvindelike billedhugger, Anne Marie Carl-Nielsen, hvis store og betydningsfulde samling indgår som et af Museum Odenses ansvarsområder. Samlingen er løbende suppleret over årene, og der er hyppige udlån til andre museer. Med de nye planer for TID – Museum for Odense var det oplagt at søge at skabe en ny, dynamisk men varig udstilling af Anne Marie Carl-Nielsens værker ganske tæt på hendes mands museum i Odense Koncerthus – et museum for Anne Marie Carl-Nielsen. I foråret 2024 udarbejdede museet en ansøgning, som mandede ud i en meget stor og flot bevilling på næsten 10 mio. kr. fra Carl Nielsen og Anne Marie Carl-Nielsens Legat: Et strategisk mål og en drøm for museet blev dermed virkeliggjort. En projektgruppe under ledelse af udviklingschef Mette Stauersbøl har gennem 2024 arbejdet med at forberede den kommende 400 m² store udstilling, som vises på førstesalen på hovedbygningen til TID fra juni 2025.

Bestyrelsens fokus på at løfte Anne Marie Carl-Nielsen ud af sin kendte mands skygge og blive anerkendt i egen ret som Danmarks vigtigste kvindelige billedhugger blev yderligere styrket, da Carl Nielsen og Anne Marie Carl-Nielsens Legat i december 2024 valgte fuldt ud at imødekomme en ansøgning fra Museum Odense om oprettelse af Anne Marie Carl Nielsen Centret i regi af Museum Odense og organisatorisk placeret under H.C.A./Carl Nielsen-teamet. Den nye centerleder Emilie Boe Bierlich, der er landets

førende forsker på området, tiltræder omkring 1. februar 2025, hvor centret etableres. Der skal rettes en stor tak til legatet for at sikre etableringen af dette kommende kraftcenter for udbredelsen af viden om og forskning i Anne Marie Carl-Nielsen og hendes værk.

Museet erhverver fortsat relevante og vigtige genstande, der kan kaste nyt lys på og nuancere og udbygge Marie Carl-Nielsen-området, i 2024 bl.a. i form af et bronzerelief af parrets søn.

Børn og unge

2024 var et givende og begivenhedsrigt år også på børn- og ungeområdet, og dermed for det gode, kompetente møde med børn, unge og børnefamilier i forlængelse af de enkelte museers kulturarv og formidlingsstrategier. Gennem flere projekter og tiltag blev samskabelsesarbejdet udvidet til også at omfatte gæster, der besøger museet i deres fritid. Det gælder både udviklingen af nye formidlingsaktiviteter og i det strategiske arbejde med børn og unge, hvor Museum Odenses børnebestyrelse, der blev konstitueret i efteråret 2024, nu har indflydelse i kraft af forskellige samskabelsesworkshops.

I arbejdet med fornyelsen af hovedudstillingen i H.C. Andersens Hus spillede det øgede fokus på trygge, sociale rum for børn, unge og børnefamilier en vigtig rolle. Team Børn og Unge var repræsenteret i mange møder og udviklingsgrupper undervejs i udviklingsarbejdet. Læringsuniverset og Ville Vau i H.C. Andersens Hus har også fortsat stor opmærksomhed fra både ind- og udland og de standardiserede rundvisninger og workshops til de nationale og internationale kollegaer, som gerne vil høre mere om den særlige Andersenske undervisningsmetode, var også populære i 2024.

Det nye, tværfaglige undervisningsforløb *Andersen og Ørsted*, der blev udviklet i samarbejde med H.C. Andersen Centret, blev desuden taget godt imod af lærere og elever. Ville Vau havde i 2024 mere end 75.000 gæster, som kunne nyde godt af nye, eksperimenterende tiltag i alt fra kostumer og rekvisitter, aktiviteter i atelieret og til ikke mindst workshops for familier. I efteråret 2024 modtog Læringsuniverset midler fra H.C. Andersen Fonden til at udvikle to nye undervisningsforløb, som skulle være klar til at kunne udbydes gratis fra januar 2025, som et led i markeringen af 150-året for H.C. Andersens død. Udviklingsarbejdet gik godt og to nye undervisningsforløb, der omhandler minder, savn, død og efterliv, og som er udviklet i samarbejde med både psykologer og præster, er nu klar til at blive udbudt gratis til alle mellemtrins- og udskolingsklasser.

Projektet *Historie, Håb og Handling*, som er finansieret af Nordea-fonden, kom godt fra start i Den Fynske Landsby med ansættelse af museets første formidlingsdesigner tilknyttet børn og unge og nedsættelse af en stærk referencegruppe. Projektet har til formål at etablere et stærkt, blivende univers for børn og unge i museet i form af nye undervisningsforløb, nye formidlingsformer for familier, et ungenetværk og nye undervisnings- og legefaciliteter både indenfor og udenfor.

I 2024 blev det sidste af i alt tre nye undervisningsforløb tilknyttet Carl Nielsen Museet færdigt, og museet tilbyder nu undervisningsforløb for børn og unge i alle aldre. I forbindelse med fejringen af museets modtagelse af den prestigefyldte Micheletti Award, blev også en rundvisning særligt skræddersyet til børn og børnefamilier udviklet og taget godt imod. I 2025 skal der søges eksternt finansiering til at styrke formidlingen for børn, unge og børnefamilier i museet yderligere.

TIDs velbesøgte juleudstilling, som i 2024 blev udviklet i et tæt samarbejde mellem Team TID og Team Børn & Unge, var en succes. Her kunne børnefamilier indtage nissernes historiske og eventyrlige verden på deres egne præmisser, idet en bred vifte af legetyper var mulige i udstillingen. Endnu engang var det tilknyttede undervisningsforløb, særligt skræddersyet til udstillingen, også populært. I 2025 fortsætter det tætte samarbejde på TID, hvor Team Børn & Unge spiller en rolle i den kommende Anne Marie Carl Nielsen-udstilling og i det store projekt og formidling af Nonnebakken i byrummet, men hvor også andre udstillingskoncepter, scenografiske tiltag og samskabelsesaktiviteter vil være i støbeskeen.

Museernes store arbejde med børn og unge vil således fortsætte i 2025 og endnu engang have et solidt fokus på bred social bæredygtighed og dermed et utrætteligt arbejde med at få flest mulige børn og unge ind ad døren og lade dem lykkes som følge af museernes inkluderende formidling.

Forskning

Museum Odenses forskning har altid været højt prioriteret. Man kan sige, at hele museets fundament og arbejdsmåde er baseret på stærk forskning udført på museet og i samarbejde med relevante partnere. Museets arkæologiske og historiske forskning er samlet i Forskningscentret CENTRUM og udføres i samarbejde med en række museer og universiteter i ind- og udland. Ikke mindst samarbejdet med Syddansk Universitet er fortsat vigtigt og afspejles i en række fælles projekter, en samarbejdsaftale med Institut for Sprog, Kultur, Historie og Kommunikation samt engagement i H.C. Andersen Centret. Pr. 1. februar 2024 er Kirstine Haase tiltrådt som forskningsleder efter Mads T. Runge.

I 2024 har forskningscentret CENTRUM afsluttet fem forskningsprojekter, henholdsvis Nonnebakken i Tid og Rum, Hvem kom forbi? og Energikrisens Urbanitet (projektmodning) alle støttet af Kulturministeriets Forskningsudvalg (KFU), Metalrige Markeder med midler fra Slots- og Kulturstyrelsen og Bylivets Sorte Omstilling, der var en del af Velux-fondens Museumssatsning.

Der blev søgt midler til syv forskningsprojekter, hvoraf de tre var med Museum Odense som projektejer. Der blev opnået tilsagn på i alt fire ansøgninger. Projekterne er Anna E. Munch - kvindelige mulighedsrum i kunst og kirke 1890 - 1940 og Pigeskole eller fællesskole? Provinsens pigeskoler mellem kønsideologi og åndsideologi 1880-1920 begge støttet af KFU, sidstnævnte udføres i samarbejde med Museum Silkeborg. Ph.d.-projektet At se det usynlige- mikrobiel nedbrydning og bevaring af horn og læder i arkæologiske mikromiljøer har opnået tilsagn fra Augustinus Fonden og Danmarks Frie Forskningsråd og udføres i samarbejde med Det Kongelige Akademi, Københavns Universitet. Derudover er Museum Odense samarbejdspartner i projektet Angerlartunnguit-Genfødte: Forskning, genforening og genskabelse af Thule Inuit fra Uunartoq (A3R), ledet af Grønlands nationalmuseum og støttet af Augustinus Fonden.

Der blev uddelt midler fra Museum Odenses interne forskningspulje til to nye forskningsprojekter, hhv. Agernæs- subsistensøkonomi og ressourceudnyttelse i sen Ertebøllekultur på Nordfyn og Keramiktyndslib af urner fra Bellinge Fæled.

Derudover fortsatte afviklingen af de KFU-finansierede forskningsprojekt Urbane Landskaber, Købstadens Strukturer og Mennesker samt det Augustinus-finansierede projekt Krisens Konsekvenser - Et arkæologisk og biologisk-antropologisk forskningsprojekt om den senmiddelalderlige krisens indflydelse på bysamfund i Skandinavien. Forskningscenteret har desuden haft besøg af gæsteprofessor Axel Christophersen fra Norges Teknisk Naturvidenskabelige Universitet i Trondheim, og teamet har været på studietur til Trondheim. Dette er støttet af KFU's gæsteprofessorordning.

Der er udgivet to antologier, Den Sorte Omstilling og Nonnebakken - Odenses Vikingeborg samt yderligere fem fagfællebedømte artikler i internationale tidsskrifter. Der er udgivet 10 populærvideenskabelige artikler og fire rapporter i CENTRUM's egen serie.

Med udgangspunkt i forskningsprojekterne er der holdt 25 foredrag for et bredt publikum, bl.a. Folkeuniversitet, Forskningsens Døgn, Arkæologiforeninger, Historiske Dage og 32 foredrag for fagfæller. Heraf 15 i international sammenhæng og 17 i national sammenhæng.

H.C. Andersen-forskningen har i 2024 udfoldet sig i samarbejde med H.C. Andersen Centret ved Syddansk Universitet, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og Det Kgl. Bibliotek. Museet bidrager med tilblivelseshistorier til den igangværende digitale manuskriptudgave af Andersens eventyr og historier.

Samarbejdet markeres tillige på den digitale platform hcandersen.dk, der blev etableret og lanceret i 2024 med støtte fra Kulturministeriet. Platformen giver digital adgang til Det Danske Sprog- og Litteraturskabs udgave af H.C. Andersens samlede værker, en nudansk version af H.C. Andersens eventyr og historier samt en ny engelsk oversættelse af H.C. Andersens eventyr og historier. Den digitale platform skal på sigt rumme en lang række HCA-ressourcer, og skal ses som indledende tiltag i etableringen af en større national H.C. Andersen-satsning. Endelig har H.C. Andersen forskningen sit konkrete udtryk i museets årbog Anderseniana, der redigeres i samarbejde med H.C. Andersen Centret.

Publicering af forskning i 2024

	Fagfællebedømte artikler	Ph.d.-afhandlinger og væsentlige monografier	Seminarrapport
Oldtid og middelalder	19	-	(1)
Nyere tids kulturhistorie	4		
H.C. Andersen	1	-	
Bevaring	1	-	
Samlet		-	
Heraf engelsksprogede	2	-	
Udgivet i udlandet	2	-	

Kulturarvsforvaltning og den indtægtsdækkede arkæologiske virksomhed

I forbindelse med kulturarvsforvaltningen har museet screenet ca. 6.000 bygge- og plansager i ansvarsområdet. Det har givet anledning til samlet 59 høringssvar og indstillinger vedrørende historiske og forhistoriske kulturarvsværdier.

I 2024 er det igen særligt én sag, der har fyldt i den arkæologiske virksomhed, nemlig undersøgelserne forud for etableringen af den nye vestfynske jernbane. Arbejdet startede i december 2022 og museet forventer, at det bliver endeligt afsluttet i 2025. Undersøgelserne er undervejs vokset i omfang fra 2.700.000 til 4.530.000 m² der skal undersøges inden anlægsarbejdet kan begynde. Forundersøgelser har ført til indstillingen af ca. 300.000 m² til egentlige udgravninger

Herudover gennemførte museet 14 arkæologiske forundersøgelser og yderligere 15 egentlige udgravninger. Omsætningen i den bygherrefinansierede arkæologi var ca. 24,4 mio. kr., hvilket stort set svarer til omsætningen i 2023, som udgjorde 25,5 mio. kr., mens den udgjorde 18,2 mio. kr. i 2022. Omsætningen afspejler dog i høj grad den omfangsrige opgave, som er afledt af etableringen af den nye vestfynske jernbane. Herudover var 2024 især præget af store og væsentlige udgravninger. Det viste sig i at ikke bare et, men to fund fra Odense nåede verden rundt - historierne om "Lille sværd" og Vikingegravpladsen i Åsum formåede således at trække overskrifter verden over.

De væsentligste undersøgelser var følgende:

Ny jernbane på tværs af Vestfyn

Et af arkæologis helt store projekter er som nævnt etableringen af en ny jernbane på Vestfyn. Det betyder, at museets arkæologer er i gang med at undersøge det 37 km lange tracé, der løber fra Kauslunde i Middelfart Kommune og til Bolbro i Odense Kommune.

Et så stort projekt kaster mange spændende resultater af sig. Særligt området omkring Nørre Åby og Indslev har været rigt på fortidsminder, og her har særligt en udgravning vest for Nørre Åby fyldt for arkæologerne. Ved Tørvegyden har op mod 20 arkæologer tilbragt mere end et halvt år med især at undersøge bebyggelse fra jernalderen. Hele jernalderen er repræsenteret i undersøgelsen, men særligt fra germansk jernalder (375-750 e.Kr.) er der flere store og velbevarede huse.

Ud over bebyggelsen er der her også gjort nogle spændende fund fra den tidlige bondestenalder (Mellemneolitisk tragtbægerkultur). Udover en del flot ornamenteret keramik er der fremkommet et stensat kildevæld fra perioden.

Tietgenbyen Nord

Tilbage i foråret 2016 anlagde arkæologer fra Museum Odense de første søgegrøfter i det kommende erhvervsområde Tietgenbyen Nord, øst for Odense. Allerede i en af de første søgegrøfter fremkom flere bevarede urnegrave, og den lovende start skulle hurtigt vise sig at være et forvarsel om en massiv forekomst af spor efter fortidens mennesker på store dele af det mere end 90 ha store areal.

Selve de arkæologiske udgravninger påbegyndtes i 2020, og i sommeren 2024 kunne der endelig sættes punktum for det omfattende udgravningsprojekt, der med sine 33 hektar er blevet den arealmæssigt største undersøgelse, museet til dato har foretaget.

Samlet set har udgravningerne afdækket mange vigtige spor efter fortidens aktiviteter. Arealerne var således præget af store bopladsområder, hvis hovedvægt ligger i jernalderen. Her kan man se, hvordan flere gårde er flyttet rundt i området i en periode på over 1000 år. Tæt ved jernalderbebyggelsen har arkæologerne fundet flere gravpladser, hvor bopladsens afdøde beboere er blevet gravlagt. Gravpladserne omfatter både små gravpladser med en omtrent en håndfuld grave, samt større gravpladser med op til 200 gravlagte individer. De afdødes gravgaver viser en stor variation og omfatter både helt fundtomme grave samt grave med værdifulde genstande, der blandt andet omfatter guldsmykker samt en ornamenteret jernkniv med en af Danmarks to ældste runeindskrifter fra ca. 150 e.Kr.

Fundene fra jernalderen suppleres af flere fund fra bronzealderen i form af spredte bebyggelsesspor og klynger og rækker af ildgruber. Desuden er der registreret mange bebyggelsesspor omkring den eksisterende landsby Fraugde Kærby, der stammer fra de tidligste faser af byen i den tidlige middelalder. Samlet set har udgravningerne kastet lys over et område, der har været benyttet i mere end 3000 år og med de kommende erhvervsbygninger skrives et nyt kapitel om fynboernes brug af arealerne i Tietgenbyen, få kilometer øst for Odense.

Vikinger ved Åsum

Ved Åsum lige øst for Odense, har Museum Odense udgravet en gravplads fra vikingetiden. På gravpladsen blev fundet 57 grave, herunder 47 jordfæstegrave og 10 brandgrave. Skeletterne fra de afdøde var usædvanlig godt bevarede, og i flere af gravene havde de efterladte medgivet de døde personlige genstande og udstyr. Disse fund gør det muligt at datere gravene ret præcist, nemlig til 800- og 900-tallet.

Ud fra de personlige genstande kan man se, at der er tale om gravlæggelser af personer fra forskellige samfundslag. Den jævne bonde har fået en kniv med i graven, mens en kvinde der må tilhøre samfundets elite, er blevet begravet i en vognfading - hvilket er overdelen af en vikingevogn brugt som kiste. Vognfadingen har formentlig repræsenteret en stor værdi. De efterladte har begravet hende med de fineste genstande. Omkring halsen har hun båret en halskæde med glasperler og en arabisk sølv mønt, omkring livet en jernnøgle, en kniv med håndtag bevokset med sølvtråd og et meget specielt glasskår, der må have fungeret som en amulet. Ved kvindens fødder var desuden sat et meget fint træskrin.

En anden grav indeholdt foruden den gravlagte, et fint treflignet dragtspænde i bronze, en enkelt rød glasperle, som har hængt i en snor om halsen på den afdøde, en jernkniv og et lille stykke bjergkrystal. Bjergkrystal er ikke naturligt forekommende i Danmark og må være blevet importeret til landet langvejs fra. Der er i det hele taget flere genstande fra gravene i Åsum, der viser, at de afdøde har haft kontakter til de internationale handelsnetværk, der udviklede sig i løbet af vikingetiden.

Gravpladsen vidner om, at landsbyen Åsum har haft en stor betydning i vikingetiden, og at bebyggelsen har været én af de helt centrale i det opland, der senere skulle blive til Odense.

En stenkiste fra Nordfyn

2024 har dog ikke kun budt på store sager. Også en lille undersøgelse ved Kærby på Nordfyn fik udlændets opmærksomhed. I en overvågningssag mellem Bogense og Brenderup på Nordfyn blev fundet en velbevaret stenkiste over 3 meter lang og med en fuldt ud bevaret centralgrav. I graven fremkom tre fladehuggede flintdolke. Dolktyperne er kendetegnet ved et fint tilhugget lancetformet blad, og findes i den sidste periode af Stenalderen (2400-1700 f.Kr.). Særligt den ene dolk var spektakulær i det den er lavet af en rød flintart der kun findes på øen Helgoland ved Tysklands nordvestkyst. Der er således tale om importeret flint og dolken er den første af sin slags på Fyn.

Foruden de fine dolke, blev der til den helt store overraskelse også påvist tænder fra den gravlagte. Det er usædvanligt at så gammelt knoglemateriale er bevaret. Forhåbentlig kan analyser af tænderne fortælle os mere om denne person, der levede på Nordfyn for over 4000 år siden.

Detektorfund og danefæ

I 2024 fik Museum Odense indleveret mere end 150 portioner med detektorfund fra museets ansvarsområde. I nogle tilfælde var der blot tale om en enkelt genstand, i andre flere hundrede, så det medfører et stort arbejde med at sortere og registrere fundene og de tilknyttede data.

I samarbejde med de andre arkæologiske museer på Fyn og omliggende øer systematiserer og opkvalificerer Museum Odense dialogen med detektorførerne ved at udarbejde og vedligeholde informationsmateriale og vejledninger, så fundene håndteres korrekt fra starten. En vigtig samarbejdspartner i den sammenhæng er den amatørarkæologiske forening Harja, i hvis foreningslokaler museet møder detektorførerne, modtager deres fund og underviser i registreringspraksis mv. På denne måde sikrer museet, at der ikke bare indgår en mængde fine fund til museet, men også præcise data om fundene. Disse er for museet lige så vigtige som fundene selv, når arkæologerne skal anvende genstandene i det daglige, antikvariske arbejde med forskning og formidling. Museet betragter således detektorfund som en meget væsentlig kilde, når arkæologerne skal analysere spor efter fortidens liv på Fyn.

Tilsyn med fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger

Tilsynet med de fynske fortidsminder har siden 2023 været delvis under omstrukturering som et led i Slots- og Kulturstyrelsens strategi med at kvalitetssikre kortgrundlaget for de beskyttede fortidsminder. Tilsynet har nærmest foretaget en ny herredsberejsning, som den der fandt sted i årene 1937-57 hvor Nationalmuseets hold rejste rundt og besøgte alle fortidsminder med henblik på fredning - nu blot digitalt. Hvert af de fynske fortidsminder er "berejst" fra skrivebordet og i tvivlstilfælde, hvor fortidsmindet ikke er synligt ud fra tilgængeligt kortmateriale, opfølges med en fysisk besigtigelse af fortidsmindet i felten. I 2024 blev tilsynet også tildelt flere særopgaver, hvoraf især en besigtigelse af de erosionstruede fortidsminder rundt langs vores kyster viser, at det er et område, der kræver mere bevågenhed og aktiv stillingtagen. Hvis ikke fortidsminderne skal styrte i havet, er det nu, man skal sætte ind, hvis det skal lykkes at hente den viden ud, vi ved, der trods alt stadig ligger i de delvist borteorderede fortidsminder.

I november 2024 lancerede Slots- og Kulturstyrelsen et nyt digitalt kort over Danmarks sten- og jorddiger, hvor tilsynet også har lavet et stort arbejde i processen med kortlægningen af sten- og jorddigerne på Fyn og øerne i form af en lang række fysiske tilsyn i marken. Samlet set betyder det, at kortgrundlaget nu endelig har en langt mere præcis angivelse af placeringen af fortidsminder og diger til gavn for både borgere og myndigheder.

Samlinger

Antal genstande ved årets slutning 2024: 443.735

Accessioner i 2024: 4.746

Procentvis fordeling af museets samlinger på bevaringsmæssige kategorier:

Tilstand	Pct.
Formidlingseget	70
Stabiliseret	20
Behandlingskrævende	10
Svært skadet	0

Museets besøgstal

Samlet besøgstal	2022	2023	2024
HCA-museerne	227.337	246.197	249.376
Den Fynske Landsby	92.698	107.336	86.677 (+ 13.742 for koncerter)
Møntergården/TID tællere	47.040	69.608	23.305 uden gårdtrum + 108.916 port- tællere
Carl Nielsens Barndomshjem	1.911	987	1.435
Carl Nielsen Museet	Lukket	7.657	9.910
I alt	368.986	431.785	370.703 (inkl. koncerter og porttællere 493.361)

Siden Corona-epidemien ramte i 2020, har danske museers besøgstal afspejlet en ny virkelighed med hensyn til turistmønstre, særligt i forhold til den internationale turisme. Den grad af normalisering, der syntes gradvis at tegne sig i 2023 er ikke slået fuldstændig igennem, og især besøg fra Fjernøsten og særligt fra Kina har ikke nået det volumen, turismen havde før Corona og gør det måske aldrig igen - også under indtryk af den generelt anspændte verdenssituation.

Samlet set fik Museum Odense endnu et godt år med besøgstalsrekord for tredje år i træk i H.C. Andersens Hus, som nåede 197.865 gæster, mens det lille barndomshjem i Munke Møllestræde med over 50.000 gæster var blandt Fyns mest besøgte museer.

Den målrettede kampagne mod de europæiske nærmarkeder, primært Tyskland, bar frugt, og gæster fra Tyskland, Holland, Frankrig, Italien og Spanien, kunne allerede aflæses i 2023 og fortsatte i 2024. Danske gæster udgjorde fortsat den største gæsteandel, men bevægelsen mod en gradvis overvægt af udenlandske gæster er synlig. Museum Odense er opmærksom på, at den kendte honeymoon-effekt af nye museer også kan påvirke H.C. Andersens Hus. Den andetsteds omtalte betydelige bevilling fra A.P. Møller Fonden har gjort Museum Odense i stand til at skabe nyt fokus og nye grunde til, at også danskere og odenseanere skal søge museet i de kommende år.

Besøgstallet på TID (det tidligere Møntergården) steg betydeligt mellem 2022 og 2023, men det skyldes flere forhold, som er vigtige at være opmærksom på. Museet har påbegyndt en ny måde at opgøre besøgstallet på TID på, men er samtidig opmærksom på de nye krav til optælling, der følger af den nye museumsreform.

Frem til 2023 kunne gæster, der løste billet til H.C. Andersens Hus gratis besøge TID. Da denne mulighed blev fjernet, faldt antallet af betalende gæster, men indtjeningen steg. TID har altid været et udfordrende museumskompleks at drive rent kommercielt, fordi museet ikke blot rummer den nye museumsbygning med billetsalget, men består af en lang række bygninger med udstillinger og formidling, som i princippet er tilgængelige også uden billet. Den udfordring arbejder teamet med i planerne for udviklingen af TID. Med ny elektronisk tælling i port-indgangene har det vist sig, at selv efter at have rensat tallene for egne medarbejdere, mødedeltagere osv., ligger besøgstallet i gårdrummet og i en god del af museet udstillinger, som kan tilgås uden billet, på over 125.000 - et ganske betydeligt tal. Som det fremgår af oversigten, skilles disse tal ad i to, således at tallet over kassen og besøgstallet i hele området opgøres som to forskellige tal.

Den Fynske Landsbys transformation til et museum for bæredygtighed, cirkulær økonomi og fællesskab kunne opleves fra sæson 2023 og gennem hele sæson 2024 og blev generelt godt modtaget af gæsterne. Besøgstallet for Den Fynske Landsby har været opgjort som et samlet tal, der indeholdt gæster

til festspil, hvor der er fællesbillet og adgang til den Fynske Landsby. I henhold til de nye regler for optælling af gæster, har museet valgt ikke at medtælle gæster til koncerter på landsbyens amfiscene, som forudsætter billet og adgang til landsbyen. Det sker ud fra et forsigtighedsprincip og er således ikke udtryk for en nedgang i besøgstal, men for en mere konservativ måde at opgøre tallene på.

Det nye Carl Nielsen Museum åbnede op til sommerferien i 2023 og opnåede endog meget fin omtale i landsdækkende medier. Museets besøgende udtrykker tilmed meget stor tilfredshed med oplevelsen i det nye museum, der også sidst på året 2024 blev tildelt den prestigefyldte europæiske museumspris The Micheletti Award, for bedste nye museum i Europa. Det forhold, at museet er et museum for Carl Nielsens musik, og at klassisk musik trods alt har en smallere målgruppe end andre museer, er uden tvivl en af barriererne for et højere besøgstal, men der er også en række muligheder for at udfordre den præmis, bl.a. udvidede samarbejder, sammenhængen med H.C. Andersens Hus, det musiske kvarter med Odense Symfoniorkester og Odeon, som museet også er med til at etablere. Desuden vil den nye Anna Marie Carl-Nielsen-udstilling blot 200 meter fra Carl Nielsen Museet, der åbner i juni 2025, medvirke til at øge interessen. Besøgstallet nåede kun knap 10.000 gæster, hvilket var under det forventede, selv om museet ikke havde opsat et egentligt mål. Forventningen har nok ligger nærmere de 15-20.000, og det tal skal der arbejdes med at nærme sig i de kommende år.

Samlet set nåede Museum Odense et besøgstal, der nærmer sig en halv mio. gæster og er dermed blandt landets mest velbesøgte museer og blandt de museer, der har den højeste indtjening på entré og butikssalg.

Turismearbejde

Museum Odense driver en række museer, der for fleres vedkommende er af stor betydning for turismen i Odense og på Fyn. Det drejer sig særligt om H.C. Andersens Hus og barndomshjemmet, men også Den Fynske Landsby spiller en vigtig rolle. Både TID og Carl Nielsen Museet spiller desuden en rolle som attraktioner og seværdigheder for både det danske og internationale publikum.

I lyset af denne betydning arbejder Museum Odense tæt sammen med Odense Kommune og særligt By- og Kulturforvaltningen. Turismeindsatsen og samarbejdsrelationerne indgår i museets tre-årige driftsaftale med kommunen. Museum Odense lægger stor vægt på at indgå i tætte samarbejder med Visit Odense og Destination Fyn og har derudover et godt og tæt samarbejde med Visit Danmark om den internationale indsats. Museets direktør indgår som bestyrelsesmedlem i H.C. Andersen Fonden, hvorfra der også ydes en væsentlig økonomisk støtte til turismerettede tiltag.

Museets Kommunikations- og Markedsføringsteam arbejder aktivt og i nære samarbejder med andre attraktioner og bl.a. i form af medlemskabet af Fynske Attraktioner. Museum Odenses direktør har siden 2021 været placeret i Destination Fyns Advisory Board og indgår i overordnede strategiske drøftelser om turismeindsatsen i Odense og på Fyn. Museet har via medlemskab af Dansk Erhverv løbende deltaget i workshops, fokusgrupper og møder om turismeudviklingen i Danmark.

Samarbejde med Odense Kommune

Museum Odenses hovedtilskudsgiver er Odense Kommune, og museet har med en lang historie som kommunalt museum frem til overgangen til selveje 1. januar 2018 et langt, tæt og tillidsfuldt samarbejde med Odense Kommune på en lang række områder.

Samarbejdet med Odense Kommune gennem 2024 som altid udspillet sig på en lang række områder, men der er særligt grund til at fremhæve

- Synliggørelse og formidling af verdensarven i form af vikingeborgen Nonnebakken
- Arbejde med historisk formidling af vikingetiden via installationer i Eventyrhaven
- Samarbejde om event i forbindelse med 150-året for H.C. Andersens død
- Samarbejde om juleaktiviteter på bymuseet TID

Museum Odense deltager løbende i kommunens kulturledernetværk, der samler en bred vifte af kulturaktører fra byens kulturinstitutioner. Museum Odenses chefgruppe har mulighed for at deltage i møderne

Endelig har parterne for at øge informationsniveauet mellem museum og kommune afholdt jævnlige møder med museets kontaktperson Mette Jensen, BKF, med det formål at sikre indsigt i museets visioner, strategi og konkrete planer i god tid før realisering og med mulighed for at udnytte samarbejdet med kommunen i realiseringsprocessen.

Odenses venskabsby Funabashi, som er en forstad til Tokyo, har en særlig betydning for Odense. Funabashi er også hjemstedet for Funabashi H.C. Andersen Park, en park på hele 40 hektar, der især fokuserer på Andersens eventyr. Det medfører ganske hyppige gensidige besøg mellem både museet, Odense Kommune ved Borgmesterforvaltningen og Funabashi. I 2024 var der 30-året for venskabsby-relatione, og Funabashis borgmester med følge besøgte i den anledning byen. Museet indgår i disse sammenhænge i en tæt relation med Visit Odense og BMF om at planlægge og afvikle besøgene til japanernes tilfredshed.

Samarbejde med revisionen

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen fokuseres der sammen med museets revision på vigtigheden af, at den anvendte regnskabspraksis afspejler museets status som selvejende institution, og at der gives et retvisende billede af hensættelser til økonomiske forpligtelser m.v.

Det er museets opfattelse, at samarbejdet med revisionen har været præget af den nødvendige tillid både i samarbejdet med museets administrationschef og direktør.

Tilskud fra fonde og ikke-offentlige tilskud

Museets indtægter består af offentlige tilskud suppleret med en meget væsentlig egenindtjening bestående af entré og butikssalg m.m. En ganske stor del af museets aktiviteter er dog afhængige af ikke-offentlige tilskud, typisk fra fonde. Indtægterne varierer meget fra år til år i direkte tilknytning til, om der f.eks. er tale om store projekter som nybyggeri eller store udstillinger, eller om aktiviteterne er af mindre omfang. Uanset størrelsen af disse tilskud er der grund til at pege på betydningen af disse bevillinger og til at takke fondene for de generøse tilskud, som bidrager stærkt til museets aktiviteter. Ofte kan det lykkes at udnytte museets offentlige bevillinger som en egenfinansiering, der bakkes op med fondsbevillinger og muliggør realiseringen af både større og flere projekter, end det ellers ville have været muligt.

I 2023 modtog Odense Bys Museer 11,5 mio. kr. i tilskud fra fonde mm., mens museet i 2024 modtog 10,4 mio. kr.

Museum Odense retter en stor og dybfølt tak til de private fonde, der gang på gang medvirker til at udvikle museet, forny udstillingerne og sikre uvurderlige kulturgenstande til samlingerne i Odense. Som for andre selv store museer gælder det, at det høje, internationale niveau, som præger Museum Odense og meget af den danske museumsverden kun er mulig med opbakning fra private fonde. Tak for tillid og opbakning!

Bestyrelsesarbejde og governance

Der har i 2024 været afholdt fire ordinære bestyrelsesmøder. Forretningsudvalget bestående af bestyrelsesformand, næstformand, direktør og administrationschef har over året haft en løbende dialog, som er nyttig for direktørens og administrationschefens daglige ledelse og dispositioner. Tidligt på året var der særligt fokus på besøgstallets udvikling, og da både besøgstal og indtjening derefter rettede sig, var der tale om et driftsmæssigt roligt år, som muliggjorde kvalitative drøftelser af andre områder.

Bestyrelsesperioderne følger de kommunale valgperioder, hvorfor den nuværende fireårige periode udløber med udgangen af 2025. På en af årets sidste dage, blev bestyrelsesformand Simon Møberg Torp udpeget til ny formand for det såkaldte armslængdeudvalg, der skal implementere reformen og tage beslutninger i forlængelse af museumsreformen. Denne post nødvendiggjorde, at han med kort varsel måtte træde ud af bestyrelsen, der konstituerede næstformand Brian Rønsholdt som formand for året 2025. Bestyrelsen og museets direktion retter en stor tak til Simon Torp for veludført arbejde og en stærk, aldrig svigtende interesse for og dedikation til museet.

Museets bestyrelse har fokus på god ledelse af selvejende institutioner og gennemfører hvert år en evaluering af bestyrelsens arbejde. Bestyrelsens væsentligste opmærksomhedspunkt er ikke overraskende endnu engang, at mødetiden er knap. I forlængelse af drøftelser i 2023 blev der afsat lidt mere tid til hvert møde i 2024 og der blev lagt vægt på, at bestyrelsen jævnlige møder og hører oplæg fra museets chefgruppe og andre relevante medarbejdere. Disse ting er implementeret og har skabt bedre rum til grundigere drøftelser, fremlæggelser og beslutninger, men tiden er fortsat knap.

Årets vigtigste punkt har været at følge udformningen af den nye museumsreform, og søge at påvirke denne til at blive transparent og fair i måden at omfordele midlerne. Reformen bølgede i ordlyd og indhold over året, men da der blev indgået en aftale mellem forligspartierne, sluttede drøftelserne brat. Museum Odense er på en måde kommet udmærket ud af reformen og har i februar 2025 modtaget et tilskud, der er mærkbart højere end hidtil. Udfordringen er imidlertid, at når man ser på porteføljen af museer og ansvarsområder og de præstationer, der kan måles for Museum Odense, ligger museet klart i den lave ende. Det forekommer ikke blot i økonomisk forstand helt uforståeligt, men i nok så høj grad ud fra et fagligt synspunkt stærkt kritisabelt, at et af landets mest internationale museer med et krævende ansvarsområde som verdensarven efter H.C. Andersen at blive placeret i kategorien national, som har stærke økonomiske konsekvenser i form af lavere tilskud. Museets direktør deltog aktivt i debatten og pegede på disse forhold i landsdækkende medier, ligesom museet formelt klagede over fejlplaceringen af Museum Odense til Kulturministeren, Slots- og Kulturarvsstyrelsen og Folketingets Kulturudvalg, ligesom der var dialog mellem museet og disse parter, uden at det førte til et ændret resultat. Museets direktør har i Museum Odenses Årbog 2025 i en fyldig artikel udviklet ovennævnte argumenter.

Museets bestyrelse bestod i 2024 af

Simon Møberg Torp, bestyrelsesformand, udtrådte med udgangen af 2024
Brian Rønsholdt, næstformand, konstitueret som formand fra 1. januar 2025
Peter Rahbæk Juel, borgmester, udpeget af Odense Kommune
Søren Windell, rådmand for By- og Kulturforvaltningen, udpeget af Odense Kommune
Henrik Thal Jantzen, Hafnia Law Firm
Signe Jungersted, Group NAO
Astrid la Cour, Statens Museum For Kunst
Daniel Ravnholt Jørgensen, medarbejdervalgt medlem af bestyrelsen

HR, trivsel, samarbejde i museets samarbejdsudvalg og Museum Odense som rummelig virksomhed

I 2023 arbejdede museet med gradvis at forbedre trivslen til et udmærket niveau. Arbejdet med trivsel skal dog altid fastholdes og er aldrig konstant, men altid under påvirkning af museets økonomi, opgaver og dagligdag. Arbejdet blev i 2024 fortsat, og med et fint resultat, som dog følges af både direktør og

administrationschef og af Arbejdsmiljøudvalget med løbende opmærksomhed på ikke mindst trivselsforhold, herunder stress, burn-out og lignende.

I museets APV opsummeres resultatet som flot med vurderingen Alt i balance, som naturligvis kan have personlige variationer, men fra et systemisk perspektiv er godt. Konklusionen lyder, at det overordnet tegner et billede af "en virksomhed med balance i kravene til medarbejderne og muligheden for at leve op til dem. Det højner sandsynligheden for et højt trivselsniveau, som har direkte sammenhæng med mere kvalitet i løsningen af kerneopgaven, minimering af ressourcespild og bedre tal på bundlinjen."

Sygefravær, støtte og engagement udpeges som museets stærke sider, mens der peges på krænkende handlinger, ergonomi og indeklime som udfordringer. Mht. førstnævnte er der heldigvis tale om enkeltstående forhold, som ikke er udtryk for en intern kultur, men for mødet med ganske få gæster, der reagerer voldsomt, ud af ca. en halv million behagelige besøgende i museerne. Museets arbejdspladser er for en del ansattes vedkommende placeret i gamle bygninger med trapper, gamle vinduer og andre uregelmæssigheder, som medvirker til oplevelsen af en ergonomi, der kunne være bedre. Der er fokus på dette, men der vil altid være mindre besvær at skulle tåle. Man kan måske også se de gamle bygninger fra den side, at der er tale om en varieret, til dels charmerende og smuk arbejdsplads, som også kan have god indvirkning på den daglige trivsel.

Museum Odenses Samarbejdsudvalg vurderer én gang årligt jf. udvalgets årshjul, om Museum Odense kan betragtes som en balanceret og rummelig virksomhed. Samarbejdsudvalget vurderede i sin behandling af sagen i 2024, at Museum Odense har en fin balance mellem mænd og kvinder og en udmærket aldersspredning. Museet er dog - som de fleste andre museer - i mindre grad præget af etnisk variation, ganske enkelt fordi ansørgelfelterne kun i begrænset omfang rummer etnisk spredning.

Resultatopgørelse

1. januar - 31. december

		Budget 2024 i kr.	2024 i kr.	2023 i kr.
Indtægter				
Tilskud fra Staten		5.210.461	5.655.074	5.195.779
Tilskud fra Odense Kommune	1	40.326.449	47.075.625	46.003.000
Andre tilskud	2	928.000	1.693.598	1.625.180
Undervisning og forløb	3	670.000	542.775	692.864
Entreindtægter	4	23.900.000	24.401.864	25.473.719
Butikssalg	5	3.840.000	4.643.431	4.006.145
Ejendom og udearealer	6	1.871.000	2.234.031	1.858.870
Kulturarvsvaretagelse	7	300.000	570.170	446.179
Refusionsarkæologi - kap. 8	8	8.677.000	25.778.253	23.708.207
Øvrige indtægter	9	2.043.165	3.707.008	2.032.073
Projekter med ekstern finansiering		3.646.580	10.675.303	16.494.637
		<u>91.412.655</u>	<u>126.977.132</u>	<u>127.536.653</u>
Udgifter				
Ejendom og udearealer	10	19.467.431	26.893.329	26.756.050
Administration	11	3.760.875	3.886.979	3.766.348
Personaleomkostninger	12	46.893.539	49.327.408	46.385.938
Omkostninger bestyrelsen		210.000	202.129	195.191
Bil drift	13	200.000	130.363	203.097
Salgsomkostninger	14	1.760.000	2.024.783	2.049.903
Salgsudgifter - Forlagsvirksomhed		50.000	394.085	31.483
Drift museumsbutikker	15	2.135.000	2.951.264	2.704.465
Kulturarvsvaretagelse	16	331.500	1.072.293	190.355
Udstillinger, arrangement aktiviteter	17	2.739.000	2.221.711	2.661.997
Øvrige udgifter		100.000	62.508	292.662
Undervisning og forløb	18	470.000	305.510	203.875
Refusionsarkæologi - kap. 8	19	8.564.941	25.299.254	22.286.675
Projekter med ekstern finansiering		3.646.580	10.833.676	16.494.637
Tab debitorer, regulering delmoms mv.		0	-191.280	64.814
Uforudsete udgifter		300.000	131.361	180.924
Afskrivninger	20	459.600	496.792	439.946
Finansielle poster		0	-23.654	-14.875
		<u>91.088.466</u>	<u>126.018.511</u>	<u>124.893.483</u>
Årets resultat		<u>324.189</u>	<u>958.621</u>	<u>2.643.170</u>
Resultatdisponering:				
Årets Henlæggelser		0	194.012	1.080.745
Rest efter henlæggelse		324.189	764.609	1.562.425
I alt		<u>324.189</u>	<u>958.621</u>	<u>2.643.170</u>

Balance

pr. 31. december

		2024	2023
Aktiver	Note	i kr.	i kr.
Museumsbygninger		4.132.568	4.132.568
Driftsmateriel og inventar		<u>1.613.400</u>	<u>1.704.425</u>
Materielle anlægsaktiver	21	<u>5.745.968</u>	<u>5.836.993</u>
Deposita		<u>10.000</u>	<u>10.000</u>
Finansielle anlægsaktiver		<u>10.000</u>	<u>10.000</u>
Anlægsaktiver i alt		<u>5.755.968</u>	<u>5.846.993</u>
Omsætningsaktiver			
Varebeholdninger		<u>928.180</u>	<u>790.573</u>
Varebeholdninger i alt		<u>928.180</u>	<u>790.573</u>
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		9.760.063	10.503.792
Andre tilgodehavender		<u>3.579.878</u>	<u>3.061.202</u>
Tilgodehavender i alt		<u>13.339.941</u>	<u>13.564.994</u>
Værdipapirer og kapitalandele		8.450	6.850
Likvide beholdninger	22	<u>7.033.098</u>	<u>8.330.219</u>
Omsætningsaktiver i alt		<u>21.309.669</u>	<u>22.692.636</u>
Aktiver i alt		<u>27.065.637</u>	<u>28.539.629</u>

Balance

pr. 31. december

		2024	2023
	Note	i kr.	i kr.
Passiver			
Egenkapital			
Egenkapital, primo		127.304	-1.435.119
Overført resultat		764.609	1.562.423
Egenkapital før henlæggelser		891.913	127.304
Henlæggelser, primo		5.451.519	4.370.774
Henlæggelser Arkæologi		194.012	1.080.745
Henlæggelser, ultimo		5.645.531	5.451.519
Egenkapital i alt		6.537.444	5.578.823
Langfristede gældsforpligtelser			
Odense Kommune, Overgadelejlighederne	23	279.858	331.100
Skyldig feriepengeforpligtelse Ny Ferielov		3.990.942	4.040.375
Langfristet gældsforpligtelser i alt		4.270.800	4.371.475
Kortfristede gældsforpligtelser			
Kortfristet del af langfristede gældsforpligtelser	23	47.300	47.300
Igangværende tilskudsfinansierede projekter	29	95.096	597.504
Leverandører af varer og tjenesteydelser		2.137.203	4.572.205
Skyldig feriepengeforpligtelse		3.942.982	3.662.406
Anden gæld	24	10.034.811	9.709.916
Kortfristet gældsforpligtelser i alt		16.257.391	18.589.331
Passiver i alt		27.065.636	28.539.629
Finansielle risici - Going concern	25		
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser.	26		
Eventualforpligtelser m.v.	27		
Momsforhold	28		
Igangværende tilskudsfinansierede projekter	29		
Oversigt modtagne tilskud	30		
Indsamlingsregnskab	31		

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for Museum Odense S/I for 2024 er aflagt i overensstemmelse med i bekendtgørelse nr. 333 af 25. februar 2021 om museer mv. og bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturstyrelsen.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med de indgå. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder og afskrivninger og nedskrivninger med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde institutionen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå institutionen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkel regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Resultatopgørelsen

Tilskud

Drifts- og projekttilskud indregnes i regnskabsåret, hvori bevillingen er tildelt.

I tilskuddet fra Odense Kommune er indregnet værdien af den beregnede leje for fast ejendom samt øvrige ejendomsrelaterede udgifter, som er fastsat i Aftale om driftstilskud mellem Odense Kommune og Museum Odense S/I.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger indeholder gager og lønninger samt lønafhængige omkostninger.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger til distribution, administration mv. Museet modtager huslejetilskud fra Odense Kommune til dækning af husleje vedr. H. C. Andersens Hus.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Finansielle poster omfatter renteindtægter og -omkostninger.

Anvendt regnskabspraksis

Balance

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Der afskrives ikke på museumsbygninger.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen, indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostpris reduceret med eventuel restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

	Brugstid
Driftsmateriale og inventar	2 - 5 år

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgspris med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under afskrivninger.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris ex moms, efter FIFO-metoden.

Der er foretaget nedskrivning for ukurans.

Tilgodehavender og gældsforpligtelser

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi. Der nedskrives til imødegåelse af forventede tab.

Egenkapital

Under egenkapitalen er indregnet henlæggelser vedrørende fremtidige investeringer og forpligtelser.

Moms

Institutionen er omfattet af Merværdiafgiftsloven.

Noter til årsrapporten

	Budget 2024 i kr.	2024 i kr.	2023 i kr.
Note 1. Tilskud fra Odense Kommune			
Tilskud	40.326.449	40.489.840	39.807.980
Ejendomsrelaterede udgifter:			
- Husleje, anslået værdi	0	6.585.785	6.195.020
	<u>40.326.449</u>	<u>47.075.625</u>	<u>46.003.000</u>
Note 2. Andre tilskud			
Tilskud fra kommuner	0	5.405	12.826
Tilskud fra regioner	395.000	401.165	384.912
Statstilskud - Børneentre	533.000	533.000	533.000
Andre tilskud	0	754.028	694.442
	<u>928.000</u>	<u>1.693.598</u>	<u>1.625.180</u>
Note 3. Undervisning og forløb			
Undervisning/omvisning	325.000	155.500	285.345
Performance skolen	15.000	6.660	4.550
Billedskolen	80.000	68.425	74.400
Forløb (teaterforløb mm i Fyrtøjet)	250.000	312.190	328.569
	<u>670.000</u>	<u>542.775</u>	<u>692.864</u>
Note 4. Entreindtægter			
Entreindtægter	23.900.000	24.359.902	25.336.044
Entre diverse	0	41.962	137.675
	<u>23.900.000</u>	<u>24.401.864</u>	<u>25.473.719</u>
Note 5. Butikssalg			
Salg fra butikker	3.825.000	4.590.422	3.950.849
HCA Julemarked - salg fra boder	0	39.449	29.596
Fotosalg	15.000	13.560	25.700
	<u>3.840.000</u>	<u>4.643.431</u>	<u>4.006.145</u>

Noter til årsrapporten

	Budget		
	2024	2024	2023
	i kr.	i kr.	i kr.
Note 6. Ejendom og udearealer			
Forpagtning Sortebro Kro, Bomhuset og Cafe Deilig	1.166.000	1.506.041	1.093.808
Udlejning Vandmøllen	70.000	72.000	72.000
Udlejning Naturskolen	40.000	40.800	40.800
Lejeindtægter - Friluftsscenen	425.000	479.784	411.442
Pakkearrangementer	170.000	135.406	240.821
	<u>1.871.000</u>	<u>2.234.031</u>	<u>1.858.871</u>
Note 7. Kulturarvsvaretagelse			
Bevaring	0	121.795	89.054
Undersøgelser og vurderinger	300.000	167.500	175.000
Egenindtægt	0	280.875	182.125
	<u>300.000</u>	<u>570.170</u>	<u>446.179</u>
Note 8. Refusionsarkæologi - kap. 8			
Forundersøgelser og udgravningsarkæologi	8.567.000	25.565.070	23.409.971
Tilsyn med fredede fortidsminder	110.000	213.183	298.236
	<u>8.677.000</u>	<u>25.778.253</u>	<u>23.708.207</u>
Note 9. Øvrige indtægter			
Museumsklub	1.403.165	2.054.468	1.543.650
Forlagsvirksomhed	100.000	81.091	66.242
HCA-licenser	220.000	302.569	330.223
Salg af dyr	20.000	28.163	12.003
Øvrige indtægter	0	217.481	79.956
Momskompensation	300.000	1.023.235	0
	<u>2.043.165</u>	<u>3.707.008</u>	<u>2.032.074</u>

Noter til årsrapporten

	Budget		
	2024	2024	2023
	i kr.	i kr.	i kr.
Note 10. Ejendom og udearealer			
Husleje, anslået værdi	0	6.585.785	6.195.020
Husleje HCA	9.422.431	9.515.096	9.079.791
Indvendig vedligehold	1.350.500	2.070.125	3.433.847
Udstillingsvedligehold	450.000	520.656	353.654
Ejendomsskatter	0	90.687	58.953
<u>Den Fynske Landsby:</u>			
Museumsbygninger, vedligehold	832.000	923.211	1.156.997
Grønne områder, vedligehold	427.000	36.761	26.358
<u>Forbrugsafgifter</u>			
El	1.900.000	1.074.121	1.187.602
Vand	360.000	310.189	341.391
Varme	870.000	916.776	746.641
Renovation	50.000	50.862	54.725
<u>Andre ejendomsudgifter:</u>			
Terrænudgifter	850.500	30.364	51.944
Sikring	630.000	1.077.696	742.490
Rengøringsmaterialer og eksterne rengøringsydelser	1.825.000	3.124.908	2.756.181
Bygnings-/løsøreforsikring	500.000	566.092	570.457
	<u>19.467.431</u>	<u>26.893.329</u>	<u>26.756.051</u>
Note 11. Administration			
IT-udgifter herunder SC-IT aftale	2.874.875	2.769.498	2.769.092
Medlemsskaber	100.000	311.526	100.771
<u>Kontorhold:</u>			
Kontorartikler	50.000	93.394	134.720
Porto	55.000	42.085	38.136
Avisabonnementer	15.000	8.835	8.233
Lovbøger, tidsskrifter, cirkulærer og bøger	3.000	1.509	668
<u>Kontormaskiner, kontorinventar:</u>			
Kontorinventar	20.000	61.504	39.437
Kopimaskiner - serviceaftaler	50.000	12.459	9.257
Gebyr bank (Mastercard, bankforbindelse)	70.000	52.564	27.770
Samlinger og bibliotek	35.000	26.034	25.316
Transport- og netbankforsikring	12.000	9.902	8.818
Revision	180.000	174.665	173.584
Diverse rådgivning	50.000	37.807	46.364
Drift af økonomisystem/lønsystem	650.000	820.998	811.183
Refusion fra Arkæologi - overhead	-404.000	-535.800	-427.000
	<u>3.760.875</u>	<u>3.886.979</u>	<u>3.766.348</u>

Noter til årsrapporten

	Budget		
	2024	2024	2023
	i kr.	i kr.	i kr.
Note 12. Personaleomkostninger			
Lønninger	44.212.539	52.725.063	47.724.409
Heraf overført bestyrelseshonorar	210.000	-202.129	-195.191
Heraf overført øvrige afdelinger	0	-14.254.184	-11.321.820
Pensioner	0	8.941.779	8.402.405
Andre omkostninger til social sikring	1.225.000	587.229	611.680
Andre personaleomkostninger	1.246.000	1.529.650	1.164.455
	<u>46.893.539</u>	<u>49.327.408</u>	<u>46.385.937</u>
Gennemsnitligt antal ansatte		<u>121</u>	<u>117</u>
Bestyrelseshonorar kan opgøres således:			
Formand	40.000	40.000	40.000
Næstformand	25.000	25.000	25.000
Øvrige bestyrelsesmedlemmer	145.000	125.000	120.000
	<u>210.000</u>	<u>190.000</u>	<u>185.000</u>
Bestyrelseshonorar	190.000	190.000	185.000
Rejser og møder, bestyrelsen	20.000	12.129	10.191
	<u>210.000</u>	<u>202.129</u>	<u>195.191</u>
Note 13. Bildrift			
Brændstof	40.000	27.980	38.585
Bilforsikring	50.000	32.249	29.732
Vægtafgift	57.000	30.815	49.810
Vedligehold	50.000	37.467	84.970
Andre biludgifter	0	830	0
Cykler	3.000	1.023	0
	<u>200.000</u>	<u>130.363</u>	<u>203.097</u>

Noter til årsrapporten

	Budget		
	2024	2024	2023
	i kr.	i kr.	i kr.
Note 14. Salgsmkostninger			
Markedsføring	1.250.000	1.397.952	1.380.505
Refusion af markedsføringsudgifter (workshops)	30.000	-2.288	408
Museumsklubudgifter	325.000	324.444	355.547
<u>Rettigheder:</u>			
HCA-licenser	120.000	263.399	278.095
Slots- og Kulturstyrelsen, Koda	35.000	41.276	35.349
	<u>1.760.000</u>	<u>2.024.783</u>	<u>2.049.904</u>
Note 15. Drift museumsbutikker			
Vareforbrug butikker	1.860.000	2.464.885	2.249.036
Emballage mv.	0	84.937	86.349
Fragt	5.000	38.806	34.272
Kasseterminal	270.000	344.387	327.245
Driftsomkostninger Cafe Deilig	0	0	2.200
Simax abonnementer	0	18.250	5.364
	<u>2.135.000</u>	<u>2.951.264</u>	<u>2.704.466</u>
Note 16. Kulturarvsvaretagelse			
Bevaring/konservering	98.000	317.969	116.439
Emballage/magasiner	11.000	26.159	7.700
Historiske undersøgelser	250.000	99.640	64.416
Erhvervelser	12.500	628.526	1.800
Projektudligning	-40.000	0	0
	<u>331.500</u>	<u>1.072.293</u>	<u>190.355</u>
Note 17. Udstillinger, arrangement aktiviteter			
Formidlingsramme	2.029.000	1.923.975	2.413.718
Lønninger	450.000	4.609	16.739
Landbrug og dyrehold	210.000	293.128	231.540
Koncerter	50.000	0	0
	<u>2.739.000</u>	<u>2.221.711</u>	<u>2.661.998</u>

Noter til årsrapporten

	Budget		
	2024	2024	2023
	i kr.	i kr.	i kr.
Note 18. Undervisning og forløb			
Løn	20.000	273.718	176.566
Undervisningsmaterialer	450.000	31.792	27.309
	<u>470.000</u>	<u>305.510</u>	<u>203.875</u>
Note 19. Refusionsarkæologi - kap. 8			
Møder, rejser, repræsentation	32.000	4.973	26.082
Uddannelse	60.000	96.778	29.730
IT arbejdsstationer	43.000	43.000	43.000
Telefoni	23.000	23.000	23.000
Velfærd	20.000	20.000	20.000
En block-tilskud	234.000	397.800	296.000
Lønrefusion administration	290.000	220.000	220.000
Arbejdsskadeforsikring	45.000	45.000	45.000
Bildrift	100.000	116.527	109.257
Øvrige udgifter	10.000	158.864	255.431
Materialer og efterbearbejdning	3.000.000	10.049.854	10.033.982
Udgifter til elektronisk udstyr	75.000	147.601	56.678
Lønninger	<u>9.262.612</u>	<u>13.975.857</u>	<u>11.128.515</u>
	<u>13.194.612</u>	<u>25.299.254</u>	<u>22.286.674</u>
Efterbearbejdning	<u>-4.629.671</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>8.564.941</u>	<u>25.299.254</u>	<u>22.286.674</u>
Note 20. Afskrivninger			
Driftsmateriel og inventar	<u>459.600</u>	<u>496.792</u>	<u>439.946</u>
	<u>459.600</u>	<u>496.792</u>	<u>439.946</u>

Noter til årsrapporten

Note 21. Materielle anlægsaktiver

	Museums- bygninger	Driftsmateriel og inventar
	i kr.	i kr.
Kostpris, primo	4.132.568	4.693.931
Tilgang i året	0	405.766
Afgang i året	0	0
Kostpris, ultimo	4.132.568	5.099.698
Af- og nedskrivninger, primo	0	-2.989.506
Årets af- og nedskrivninger	0	-496.792
Årets tilbageførsel af afhændede afskrivninger	0	0
Af- og nedskrivninger, ultimo	0	-3.486.298
Værdi, ultimo	4.132.568	1.613.400

Note 22. Likvide beholdninger

	2024	2023
	i kr.	i kr.
Kassebeholdning	44.453	41.387
Nordfyns Bank, erhvervskonto	6.665.921	8.025.982
Nordfyns Bank, butik	264.111	172.242
Nordfyns Bank, debitorer	58.612	90.608
	7.033.098	8.330.218

Noter til årsrapporten

	2024	2023
	i kr.	i kr.
Note 23. Langfristede gældsforpligtelser		
Odense Kommune, Overgadelejlighederne	327.158	378.400
	327.158	378.400
Heraf forfald indenfor 1 år	-47.300	-47.300
Langfristet andel	279.858	331.100
Heraf forfald efter 5 år	94.600	141.900
Note 24. Anden gæld		
Skyldig moms	2.238.237	1.526.450
Skyldige lønposter	843.190	497.738
Øvrig gæld	6.953.384	7.685.728
I alt	10.034.811	9.709.916

Note 25. Finansielle risici - Going concern

Det er ledelsens vurdering, at museets kapitalberedskab er tilstrækkeligt, og at der ikke er usikkerhed omkring fortsat drift.

Note 26. Pantsætninger og sikkerhedsstillelser.

Ingen.

Note 27. Eventualforpligtelser m.v.

Museet har en lejeaftale med en uopsigelig lejeperiode med en restløbetid på mindst 81 måneder.

Forpligtelsen udgør hermed 57 mio. kr. pr. 31. december 2024.

Museet har indgået en leasingaftale, hvor restløbetiden udgør 53 mdr. med en månedlig ydelse på t.kr. 9,5 pr. måned i alt 505 tkr. pr. 31. december 2024.

Note 28. Momsforhold

Den selvejende institution er momsregistreret.

Momsandelsprocenten er opgjort til 55 % for den andel, der er delvis momsfradrag på.

Noter til årsrapporten

	Tilgode(+) / gæld(-) primo	Årets indtægter	Årets udgifter	overført til projektudlign.	Tilgode(-) / gæld(+) ultimo
Note 29. Igangværende tilskudsfinansierede projekter					
HCA-Eventyrhus (Det nye HCA)	3.683	0	47.921	0	51.604
Udvikling af forløb mellemtrin	-73.653	0	0	0	-73.653
DR	-44.036	0	1.422	0	-42.614
HCA-festivals: Battle Royal	-15.000	0	0	0	-15.000
Markusens hule	212.755	0	10.000	-152.755	70.000
Efteruddannelse af frivillige ved DFL	6.524	0	0	-6.524	0
Jul i DFL 2023	-4.375	0	4.375	0	-0
Landsbyhøjskole for unge i DFL	243.030	-311.850	14.063	54.758	0
Nye gamle eventyr	16.262	-16.262	0	0	0
DFL_Transformation til bæredygtighed	198.205	0	918.137	0	1.116.341
Vandring gennem vikingernes Odense	8.928	-20.000	7.267	3.806	0
Juleudstilling MØ 2023	32.534	-3.000	126.888	0	156.422
Know town lounge	1	0	0	-1	0
Udvikling og fornyelse af udstilling i HCAH	682.440	-3.700.000	3.952.540	0	934.980
Kærlighedskorrespondancer	-30.000	30.000	0	0	0
Lille Sværd	5.299	0	26.076	-31.375	0
Andersens natursyn - undervisning	0	-301.372	293.749	0	-7.623
Bæredygtig udstilling DFL	-100.000	0	59.032	40.968	0
Bæredygtighedsodwalk DFL	0	-141.000	143.755	-2.755	0
Gå til have i DFL	0	-154.000	133.460	0	-20.540
Kaperkørsel DFL	-11.600	-1.050	-4.170	0	-16.820
Quirrevit 2024	0	-10.000	0	0	-10.000
Ny udstilling AMCN	0	0	529.943	0	529.943
2025 Erindringsblomster	0	-115.000	166.899	0	51.899
MOR udstilling (midt i en krisetid)	0	-96.423	95.070	0	-1.353
Kulturens Døgn - Variationer over Andersen	0	-2.000	1.589	411	0
HCAH haven	0	0	400	0	400
Sommerteater i DFL	0	-40.000	39.929	71	0
Historie, Håb og Handling	0	-1.211.350	175.065	0	-1.036.285
Studitur til England	0	-57.422	58.073	0	651
Skoleforløb i DFL 2024/25	0	-100.000	0	0	-100.000
From Central Space to Urban Place	5.617	0	0	-5.617	0
Peg/Zooms læderprojekt	-23.820	0	0	0	-23.820
Vikingeborgen Nonnebakken	4.361	0	0	-4.361	0
Bylivets sorte omstilling	-2.132.075	-389.324	2.528.900	-7.501	0
Verdensarvsansøgning	-172.415	-24.632	0	197.047	0
SDU - arkæologisk studiesamling	-158.898	0	295	0	-158.603
Hygind Bæk	90.055	0	61.314	0	151.369
Havsmarken	209.878	0	0	0	209.878
SNM - Next generation Lab	-57.808	-30.000	1.146	0	-86.662
Hvem kom forbi?	156.998	-207.000	1.335	0	-48.667
Arkæologisk metodeudvikling Delprojekt II	190.378	-200.000	0	9.622	0
Havsmarken. Delprojekt II	557.040	0	6.250	0	563.290
Waterdrop	31.657	0	0	-31.657	0
Sollykkegård vest	30.763	-58.478	7.146	0	-20.569
Kortlægning af middelalderbyens kulturlag	23.439	-83.184	33.625	26.120	0

Noter til årsrapporten

	Tilgode(-) / gæld(+) primo	Årets indtægter	Årets udgifter	overført til projektudlign.	Tilgode(-) / gæld(+) ultimo
Note 29.	Igangværende tilskudsfinansierede projekter (fortsat)				
Urbane landskaber - fra vikingetid til reforma.	-225.343	-235.125	63.977	0	-396.491
Midt i en krisetid: Mødres familiestrategier	-123.416	-296.438	125.359	293.095	-1.399
It Socks	-550	0	550	0	0
Hygind Bæk del 2	12.894	0	0	0	12.894
Carl Nielsen Museet - lancering og underv.	-56.642	0	250	0	-56.392
Nonnebakken som verdensarv	186.468	-190.000	0	3.532	0
H.C.Andersens samlede værker online	24.601	0	0	-24.601	0
Købstadens strukturer og mennesker	-226.460	0	233.450	0	6.990
Gæsteprof. til projektduv. MO forskningscen.	0	-336.000	130.869	0	-205.131
Energikrisernes urbanitet	-60.000	0	3.964	0	-56.036
Litteraturarr. og skrivekreds i H.C.A Hus	8.725	0	0	-8.725	0
Byarkæologisk Atlas	-26.408	0	17.809	8.599	0
Krisens konsekvenser	2.460	-1.700.000	235.425	0	-1.462.115
Videnskabsklubben	0	-60.000	1.042	58.958	0
ph.d. frikøb Jannie Ebsen	0	-66.986	0	0	-66.986
Bæredygtig arkæologi	0	-45.000	0	0	-45.000
Værdi ultimo	-597.503	-10.172.896	10.254.188	421.115	-95.096
I alt overført fra 2023 vedr. beretningskonto	-714.479	-247.295	0	0	-961.774
I alt overført fra 2023 vedr. arkæologi	-5.451.519	-194.012	0	0	-5.645.531
I alt	-6.763.501	-10.614.203	10.254.188	421.115	-6.702.401

Noter til årsrapporten

Note 30. Modtagne tilskud

Landsbyhøjskole for unge i DFL	-311.850
Nye gamle eventyr	-16.262
Vandring gennem vikingernes Odense	-20.000
Juleudstilling MØ 2023	-3.000
Udvikling og fornyelse af udstilling i HCAH	-3.700.000
Kærlighedskorrespondancer	30.000
Andersens natursyn - undervisning	-301.372
Bæredygtighedspodwalk DFL	-141.000
Gå til have i DFL	-154.000
Kaperkørsel DFL	-1.050
Quirrevit 2024	-10.000
2025 Erindringsblomster	-115.000
MOR udstilling (midt i en krisetid)	-96.423
Kulturens Dagn - Variationer over Andersen	-2.000
Sommerteater i DFL	-40.000
Historie, Håb og Handling	-1.211.350
Studitur til England	-57.422
Skoleforløb i DFL 2024/25	-100.000
Bylivets sorte omstilling	-389.324
Verdensarvsansøgning	-24.632
SNM - Next generation Lab	-30.000
Hvem kom forbi?	-207.000
Arkæologisk metodeudvikling Delprojekt II	-200.000
Sollykkegård vest	-58.478
Kortlægning af middelalderbyens kulturlag	-83.184
Urbane landskaber - fra vikingetid til reforma.	-235.125
Midt i en krisetid: Mødres familiestrategier	-296.438
Nonnebakken som verdensarv	-190.000
Gæsteprof. til projektduv. MO forskningscen.	-336.000
Krisens konsekvenser	-1.700.000
Videnskabsklubben	-60.000
ph.d. frikøb Jannie Ebsen	-66.986
Bæredygtig arkæologi	-45.000

Noter til årsrapporten

Note 31. Indsamlingsregnskab

Indsamlingsnævnets sagsnr. 23-72-00953

	Beløb
Ny hest til Den Fynske Landsby	
Indkomne bidrag	9.900
Udgifter til reklamebureau	-933
Indsamlingens overskud	<u>10.833</u>

Overskuddet fra indsamlingen er anvendt til køb af ny hest til en pris på 42.000 kr.

	Beløb
Relief af Hans Børge Carl-Nielsen	
Indkomne bidrag	13.310
Udgifter til reklamebureau	-2.363
Indsamlingens overskud	<u>10.947</u>

Overskuddet fra indsamlingen er anvendt til køb af relief af Hans Børge Carl-Nielsen til en pris på 30.000 kr.

Erklæring

Vi er ansvarlige for indsamlinger foretaget i regnskabsåret og erklærer ved underskrift, at indsamlingerne er foretaget i overensstemmelse med reglerne i indsamlingsloven og indsamlingsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 1, nr. 4.

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Brian Rønsholdt

Formand

På vegne af: Museum Odense

Serienummer: 377e0ee2-5a95-44a2-90ee-e507867cb6b9

IP: 83.93.xxx.xxx

2025-06-17 07:07:25 UTC

Daniel Ravnholt Jørgensen

Bestyrelsesmedlem

På vegne af: Museum Odense

Serienummer: cec91354-5dcd-47cd-bdfb-07e6146379c4

IP: 185.16.xxx.xxx

2025-06-17 07:10:06 UTC

Henrik Harnow

Direktør

På vegne af: Museum Odense

Serienummer: 7ca2f9e0-a93a-4eb1-8796-0b422628b944

IP: 185.16.xxx.xxx

2025-06-17 07:18:12 UTC

Signe Jungersted

Bestyrelsesmedlem

På vegne af: Museum Odense

Serienummer: 463682f2-80ff-4f34-8381-b668fbef3069

IP: 152.115.xxx.xxx

2025-06-17 08:35:08 UTC

Henrik Thal Jantzen

Bestyrelsesmedlem

På vegne af: Museum Odense

Serienummer: 41ec9adc-4296-4841-b0c5-810bc81d67cb

IP: 188.178.xxx.xxx

2025-06-17 09:49:53 UTC

Astrid Helene la Cour Christensen

Bestyrelsesmedlem

På vegne af: Museum Odense

Serienummer: 647be40d-dbfd-4b3f-b3e3-a530bae93919

IP: 185.153.xxx.xxx

2025-06-17 19:00:19 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl. For mere information om Penneos kvalificerede tillidstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskrivernes digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter.

PENNEO

Underskrifterne i dette dokument er juridisk bindende. Dokumentet er underskrevet via Penneo™ sikker digital underskrift. Underskrivernes identiteter er blevet registreret, og informationerne er listet herunder.

“Med min underskrift bekræfter jeg indholdet og alle datoer i dette dokument.”

Peter Rahbæk Juel

Bestyrelsesmedlem

På vegne af: Museum Odense

Serienummer: 77a50c31-0567-4be0-8ccd-5357dd3e8ffc

IP: 185.16.xxx.xxx

2025-06-19 13:38:15 UTC

Søren Windell

Bestyrelsesmedlem

På vegne af: Museum Odense

Serienummer: 7d13b803-1a91-46c2-8868-61df80a99124

IP: 176.23.xxx.xxx

2025-06-20 06:47:40 UTC

Morten Rosager Weber

Statsaut. revisor

På vegne af: EY Godkendt Revisionspartnerselskab

Serienummer: f711ada1-17e6-4128-83bb-42ab85f822a2

IP: 165.225.xxx.xxx

2025-06-20 07:10:19 UTC

Dette dokument er underskrevet digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De underskrevne data er valideret vha. den matematiske hashværdi af det originale dokument. Alle kryptografiske beviser er indlejret i denne PDF for validering i fremtiden.

Dette dokument er forseglet med et kvalificeret elektronisk segl. For mere information om Penneos kvalificerede tillidstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Sådan kan du verificere, at dokumentet er originalt

Når du åbner dokumentet i Adobe Reader, kan du se, at det er certificeret af **Penneo A/S**. Dette beviser, at indholdet af dokumentet er uændret siden underskriftstidspunktet. Bevis for de individuelle underskrivernes digitale underskrifter er vedhæftet dokumentet.

Du kan verificere de kryptografiske beviser vha. Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringstjenester for digitale underskrifter.